

APOSTOLUL

CURIERUL • ARHIEPISCOPIEI • ORTODOXE
ROMANE • DIN • BUCUREȘTI
APARE ODATĂ PE LUNĂ

REDACTIA :

Arhiepiscopia Bucureștilor
SECȚIA CULTURALĂ

ABONAMENTUL :

Pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an;
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei.

ADMINISTRAȚIA :

Arhiepiscopia Bucureștilor
SECȚIA ECONOMICĂ

CUVANTAREA I. P. S. PATRIARH, ȚINUTĂ ÎN ZIUA DE 18 OCTOMBRIE CU PRILEJUL DESCHIDERII CURSURILOR UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREȘTI

*Domnilor miniștri,
Domnule rector,
Domnilor profesori și dragi studenți,*

*ca în prezența majestății divine a cre-
dinței.*

Pentru întâia oară pășesc în acest tem-
plu al științei, nu fără sfială, ca în
prezența majestății divine a științei.

*Știința este atribut, însușire dumne-
zeiască, la care Dumnezeu a făcut păr-
taș numai pe om, cum credința este dar
dumnezeesc, pe care Dumnezeu l-a sădit*

Înalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim vorbind studenților la deschiderea noului an universitar.

*Am pășit de multe ori în temple ase-
menea acestuia, dar lot cu sfială, cum
pășesc totdeauna în templele credinței,
în inima omului. Așa dar, știința și cre-
dința, după obârșie, sunt înrudite, ca pur-
cedând amândouă din același izvor, dela*

Dumnezeu. Deaceia știința adevărată duce pe om la izvorul ei, adică până la Dumnezeu, cum îl duce și credința.

Iată pentruce marii învățați, marii descoperitori ai forțelor și legilor naturii, erau profund religioși, ba unii din ei nu puteau să rostească numele lui Dumnezeu, fără să nu-și descopere capul și ori-decâte ori făceau o descoperire, ziceau: „Mulțumescu-ți ție Doamne, că m'ai învrednicit să ridic un colțișor al vălului ce dosea de mine tainele naturii“.

Dar marii învățați nu numai că cunoșteau pe Dumnezeu, ci cunoșteau și voia Lui: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși“.

Deaceia toată munca, toată strădania lor pentru știință și pentru descoperirile științifice erau pentru a le pune în slujba aproapelui, în slujba oamenilor, pentru binele lor.

Așa-i știința adevărată; așa-s adevărații oameni de știință.

Știința mincinoasă însă, știința părută, nu-i așa. Știința aceasta nu caută în sus, ci este trufașă, pământească, trupească, demonică. Oamenii necredincioși nu recunosc pe Dumnezeu și nu cunosc nici voia Lui, adică nici porunca: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși!“.

Ei au alt dicton de care se țin: ei au porunca lor: „Homo homini lupus“. Deaceia știința și descoperirile ei nu le întrebuințează după voia lui Dumnezeu și în folosul semenilor, ci după capriciile lor, după pornirile lor de lup împotriva lupului.

Un mic exemplu: iată dinamita, una din descoperirile științei, nu din cele mari. Omul credincios o întrebuințează numai în folosul aproapelui, spre a sfărâma stânci și a pregăti material de zidit case și orașe, sau pentru a deschide căi lesnicioase de comunicație între orașe și țări. Iar omul necredincios o întrebuințează mai mult în paguba aproapelui: o pune

de pildă, sub casa altuia, pentru a o svârli în aer; sau încarcă caravane întregi de avioane cu bombe explozibile ca să le presare de sus peste orașe și sale înfloritoare, prefăcându-le în ruină și pustietate.

Deaceia câtă înseninare a frunții când vedem că se deschid astăzi porțile acestui templu al științei, se încep cursurile învățăturilor la acest început de an cu rugăciune către Dumnezeu. Ce-i asta dacă nu simbolul alianței între știință și credință, una atribut dumnezeesc, alta dar dumnezeesc; vasăzică se începe aici lucrul cu semnul crucii și cu „Doamne ajută“, se începe aicea munca științifică tot așa cum începe și plugarul munca agricolă la coarnele plugului, cu semnul crucii și cu „Doamne ajută!“.

Ce frumoasă legătură între muncitorul de aicea și între cei de acolo!

Pe muncitorul de acolo, pe plugar, îl numim muncitor de pământ și el își împlinește cu sârguință munca aceasta: ară pământul, aruncă acolo semințele și s'ar părea că ochii lui ar trebui să fie pururea la pământ și de acolo să aștepte toată răsplata sa, și totuși ochii lui sunt mereu în sus, îndreptați spre Dumnezeu și zice mereu: „Dă, Doamne, ploae timpurie și târzie; dă, Doamne, sloată și belșug“. Și cum e îndeplinită de sus așteptarea și nădejdea lui, numai așa se încununează toamna munca lui.

Dar cum să vă numesc pe dumneavoastră, domnilor profesori? Ce munciji dumneavoastră? Adevărat dumneavoastră aveți ca obiect al muncii ființe pământene, care vă servesc drept teren de muncă. Dar sămânța ce o semănați nu-i pământească, ci cerească, atribut dumnezeesc. Cu ajutorul acestei semănături și al acestei cultivări voii să prefăceți tineret în ființe cerești, înzestrate cu putere divină, cu atribut divin. Atunci ce fel de muncitori sunteți dumneavoastră?

Cum puteți să fiți numiți după felul muncii ce îndepliniți? Numai într'un fel, numai cum vă numește Psalmistul, cum vă numește un prooroc al vechimii, cum vă numește însuși Hristos: „Voi sunteți dumnezei“. Da, dumnezei sunteți, pentru că săvârșiți aicea, în cerul acesta pământesc, operă dumnezească.

S'ar putea atunci să nu aveți ochii mereu spre cer? S'ar putea oare să nu rugați mereu pe Părintele luminilor, dela care vine toată darea bună și tot darul desăvârșit, să vă ajute, ca în adevăr să faceți din ei îngeri luminoși? Iată de ce am zis că ni se înseninează frunțile, când vedem că se începe aicea astăzi munca cu ochii spre cer, cu rugăciune către Dumnezeu.

Iar voi, dragi studenți, aveți să vă însușiți încetul cu încetul atributul divin al științei. Aceasta nu se poate face decât cu deplină supunere și ascultare de profesor, cu sârguință deplină și cu necontenită rugăciune către Dumnezeu, ca să puteți primi puterea divină, atributul divin al științei.

Dar un lucru să știți și anume: că chiar de ați ajunge să posedați toată știința și toate tainele naturii, încât să mânuiți fulgerul și trăsnetul ceresc și să aveți la îndemână puterile iadului de jos; chiar de ați ști să cutreerați văzduhurile în stoluri nesfârșite ca niște paseri uriașe

și să străbateți fundurile mărilor ca niște monștri groasnici, pe lângă cari monștrii naturali ai mărilor sunt nimica toată; chiar de ați ajunge semizei și zei—toate acestea n'ar fi de nici un folos nici pentru lume, nici chiar pentru voi, dacă nu vă veți sili să vă însușiți și alte desăvârșiri dumnezești, de nu vă veți sili să fiți după porunca lui Hristos, „desăvârșiți ca Tatăl vostru din cer“, adică de nu vă veți sili să fiți miloși ca mila lui Dumnezeu, buni ca bunătatea dumnezească, și plini de dragoste cum e Dumnezeu. Numai așa veți putea, cu ajutorul științei să faceți din țara asta, țara fericirii, să prefaceți poporul acestă în popor fericit, numai așa veți putea să fiți slujitori destoinici ai patriei, slujitori vrednici ai neamului, servi și sfetnici credincioși ai lui Dumnezeu, îngeri luminași, înzestrați cu puteri divine.

Cu aceste gânduri și convingeri, rugăm fierbinte pe Atotputernicul Dumnezeu să binecuvinteze începutul acestui nou an de învățătură și de studii cu spor la muncă pentru toți, să reverse ca ploaia harul său peste ogorul duhovnicesc, și să trimită prielnic timp de pace și de liniște, condiția cea mai de trebuință pentru orice muncă. Iar sfârșitul anului să-l încununeze cu belșug mare de roadă pentru munca sârguincioasă depusă și de profesori și de studenți. Amin!

INDEMN CĂTRE PREOȚIME¹⁾

In ultimele zile inima întregii țări a sângerat încercând cea mai crudă durere prin asasinarea vrednicului Sfetnic al Tronului și al marelui român, Armand Călinescu. Inmărmuriți am luat parte la crunta durere care a lovit țara și neamul întreg. Istoria țării românești a înregistrat cea mai mare rătăcire a sufletului românesc.

Biserica strămoșească, care de-alungul veacurilor a fost părtaşă la toate suferințele neamului, ia parte cu multă cutremurare la marea durere ce o încearcă țara prin moartea acestui mare român. Biserica ortodoxă se tânguește pentru pierderea tocmai în aceste vremuri extrem de grele prin care trece țara, a destoinicului om de Stat, și veștejește fapta criminală a acestor tineri rătăciți, stăpâniți de violență și răz bunare. Dar tânguirea Bisericii este cu atât mai mare, cu cât constată copleșită de amărăciune, că această crimă întinează luminile spiritualității românești și coboară culmile nobleței sufletești a neamului nostru.

Cum a fost cu puțință să se întâmple o asemenea fărădelege în țara noastră, cu moravuri atât de frumoase, de curate? Cum s'a putut săvârși această crimă de către fiii neamului acestuia atât de nobil, de pașnic, de blând și de împăciuitor? Ingrijorarea este mare și durerea copleșitoare pentru Biserica noastră când privește îngrozită la cel mai mare pogorământ al sufletului creștinesc. Biserica, care este cea mai mare luminătoare, îndrumătoare și educatoare a popoarelor, care a știut întotdeauna să unească într'un acord minunat principiul libertății legitime ca acel al autorității, al cerin-

țelor justiției cu binele păcii, vine și propovăduște puternic din fața sfintelor altare și de pretutindenți, luminile și învățăturile sfintei Evanghelii. Propovăduște pe Iisus Hristos, Dumnezeuul păcii și al iubirii, făcând să se audă puternic în conștiințele tuturor creștinilor: iubiți-vă unii pre alții.

Este momentul când poporul nostru trebuie să rămână în legătură cu idealurile cele mai înalte și să se inspire din înțelepciunea cea de sus. Căci „înțelepciunea care vine de sus este mai întâi curată, apoi pașnică, blândă, plecată, plină de îndurare și de roduri bune, neosânditoare și nefățarnică“, după cuvântul sfântului apostol Iacob. Această înțelepciune de sus, care se preface în isvor de apă vie în sufletul omenesc, se opune cu îndârjire la satisfacerea capriciilor ferocității și închipuirilor bolnave ale oamenilor, înfrânează egoismul, învinge patimile, biruie demonul din ființa omenească, care împinge la brutalitate, cinism și crimă. Mai mult decât atât, singură această înțelepciune poate să făurească adevăratele personalități morale de care are atâta nevoie societatea de azi și neamul omenesc.

În lumea în care trăim nu trebuie să predominie omul lăcomiei, al îngâmfwării și al crudei răz bunări, ci omul duhului, al frățietății evanghelice. „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui“, spune Mântuitorul, și care Împărăție este înlăuntrul nostru, în inima și conștiința noastră. Iată pentru ce Împărăția lui Dumnezeu tăgăduște omul întemeiat pe egoism, orgoliu și păcat, și afirmă omul stăpânit de iubire, învăluit de sfințenie și har.

De aceea în aceste timpuri de frământare și îngrijorare, Mântuitorul ne porun-

1) Circulară trimisă către preoțime, prin protoierei, cu prilejul odioasei crime săvârșită împotriva primului sfetnic a Tronului, Armand Călinescu.

cește tuturor puternic să îmbrățișem cu toții o atitudine de reafirmare pentru îndrumarea și luminarea sufletului românesc pe cărările înțelepciunii evanghelice.

Ne îndreptăm gândul către Prea Cucernicii preoți din Eparhia întreagă și pătrunși de înalta răspundere ce apasă pe umerii întregii Biserici, îi îndemnăm și-i sfătuim să fie la înălțimea chemării lor apostolice, pornind la o viguroasă lucrare de trezire în sufletul credincioșilor a sentimentelor de pace, de limpezime morală și de iubire unii față de alții.

Toți bunii creștini din această țară sunt datori să ia parte la mobilizarea voințelor și inimilor românești, să contribuie la consolidarea unității naționale. Indatorăm pe toți cucernicii preoți din această de Dumnezeu păzită Eparhie să aibă trează în cucerniciile lor conștiința ortodoxă a misionarului și simțul răspunderii, înaintea lui Dumnezeu și a acestei țări lăsată nouă moștenire celor de azi, de înaintașii noștri, cu jertfe neînchipuit de mari. În toată lumea preotească să vibreze cultul datoriei față de Dumnezeu și față de scumpa noastră țară, sfătuind, îndrumând și îndemnând pe credincioși, cu timp și fără timp, să-și îndrepte privirile spre zărilor luminoase ale idealurilor suprafi-rești de pace și bunăvoință pe pământ.

Disciplina morală și ordinea sufletească să fie pentru fiecare preot dreptar și lu-

mină cerească. Să se ia aminte că ordinea minunată care domnește în univers și disciplina extraordinară pe care a statornicit-o creatorul în însăși funcționarea organismului omenesc, este chezașia dăinuirii firii înconjurătoare și a bucuriei acestei vieți. Care cetățean și care român se abate dela ordinea și dela disciplina care trebuie să dăinuiască în Stat, se abate dela însăși legea ordinei și disciplinei dumnezeiești.

Tălmăciți credincioșilor înaltul sens al învățăturii dumnezeiești, propovăduită creștinătății atât de minunat prin sfântul și dumnezeescul apostol Pavel, care în epistola către Romani spune: „Orice suflet să se supună înaltelor stăpâniri, căci nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu; iar cele ce sunt, de Dumnezeu sunt rânduite. Pentru aceia, cine se împotrivește Stăpânirii se împotrivește rânduelii lui Dumnezeu. Iar împotrivorii vor lua osândă asupra lor“.

Sfatul și îndemnul nostru călduros către toți cucernicii preoți este acesta: fiți înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbeii.

NICODIM
Arhiepiscop-Patrlarh

Consilier referent
Pr. Dumitru Cristescu

D.G. 4434

D U H N O U Ș I S T I L N O U

În pragul unei noi perioade pentru Biserica, I. P. S. Patriarh Nicodim este omul cel nou, în ciuda celor 75 de ani ai vieții sale. De ce să n'o spunem? E lucru nou într'un discurs de investitură patriarhală, această caracteristică umilință călugărească ce se desprinde din cele dintâi cuvinte:

„Am examinat puterile mele sufletești și fizice și le-am găsit prea slabe pentru purtarea sarcinei ce-mi pune pe umeri noua chemare“ și această tipică ascultare călugărească: „Dacă acestea toate sunt dela Dumnezeu, atunci cine sunt eu să mă împotrivesc chemării poporului, voinții Regelui și mai presus de toate voinții lui Dumnezeu?“

E lucru nou această plăcută ungeră scripturistică, într'o vreme în care cultura laică și stilul ei comun și-a întins câmpul de influență până și în pastoralele chiriarhale. Iată cum răsună harfa Psalmistului, prin cuvântul noului Patriarh, cu adâncă meditație asupra anilor cari împovărează puterile omului: „Ce-i mai mult decât atâta, e osteneală și durere.“ Dar iată și cealaltă Scriptură, care zice: „Puterea lui Dumnezeu întru neputinți se săvârșește, ca nimeni să nu se laude, ci toată lauda să fie a lui Dumnezeu“. Așa bătrânul vajnic ca un stejar, poate să răspundă: „Iată vin!“ — că atâtea personaje din Biblie, când Domnul îi cheamă la profeție sau la apostolat. Acelaș duh și acelaș stil al sfintei Scripturi, când vorbește despre starea tulbură a lumii de astăzi „când națiile pământului se tulbură și căpeteniile lor se frământă, se adună și se sfătuiesc“. Dar iată și pe plăeșul din munții Neamțului, când spune că nația trebuie să fie „roată“ împrejurul Regelui. Simțirea românească alternează cu cea creștinească. Pitorescul graiului moldovenesc, alternează cu arhaicul sublim al Scripturii. Măreția creațiunii biblice este transpusă simbolic la originea poporului nostru. Sunt pasajii de neuitat: „Când Dumnezeu a vrut să creeze poporul nostru, a frământat lut și argilă dacică... a suflat

apoi în fața lui suflul Evangheliei Fiului Său și așa poporul român s'a făcut creștin chiar dela naștere.“

E lucru nou a se vorbi într'un asemenea discurs despre „ramuri“ și despre câte o cracă, rupte din arborele Bisericii naționale române cari sunt numai urmări ale vreunei furtuni“ și pe cari „grădinarii iscușiți le curăță.“ E lucru nou a se vorbi despre renașterea și refacerea monahismului și despre raportul sdruncinat dintre cele două tagme: a călugărilor și a preoților de mir. Restabilirea acestui raport, în sensul ca monahii să formeze arsenalul din care ceilalți să-și poată lua armele necesare lucrului evanghelic, e o sarcină mare pe care și-o ia noul Patriarh. Și câte nu lasă a înțelege această restaurare, cu privire la însăși conducerea superioară a Bisericii!

E lucru nou curajul cu care noul Patriarh arată la investitura Sa, viciul inițial din care a rezultat toată criza de mai târziu a Bisericii: îndoita secularizare. Secularizarea averilor bisericesti și secularizarea școalelor ei.

I. P. S. Patriarh Nicodim pune lămurit și cu tot simțul răspunderii cele două mari, uriașe probleme ale Bisericii: restaurarea monahismului în rostul său glorios de odinioară și formarea clerului de mir sub directă supraveghere a Bisericii. Experiența de până acum este concludentă.

„*Voi creștina mereu* poporul și-l voi sfinți, până vor deveni toți, dacă e cu putință, cetățeni destoinici ai Împărăției cerești și prin aceasta și cetățeni destoinici ai împărăției celei de pe pământ, ai Patriei“ — zice noul Patriarh, accentuând astfel necesitatea stringentă a recreștinării unei mulțimi care numai cu numele se mai simte legată de Biserică. Dar pentru aceasta, precum am văzut, e nevoie de reforma în spirit și în lucru, a celor două tagme bisericesti, pe care noul Patriarh nu numai că o făgăduiește, dar suntem siguri că o va și împlini.

Pr. GH. BUTNARIU

SFINȚIREA BISERICII DIN COM. STOENEȘTI-MUSCEL

Prin osteneala și jertfa neprecupețită a locuitorilor din comuna Stoenști, județul Muscel, precum și prin contribuțiunea binevoitorilor și iubitorilor de Biserică din întreaga împrejurime, s'a ridicat în susnumita comună un impunător și frumos locaș bisericesc, așezat în pitoreasca vale a Dâmboviței, aproape de izvoarele ei.

Lucrările de construcțiune, pictură și toate celelalte fiind terminate toamna aceasta, s'a procedat la sfințirea ei, care a avut loc în cadru de măreață sărbătoare, în ziua de 8 Octombrie, în prezența Înalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim.

În afară de I. P. S. Patriarh, au mai participat dintre personalitățile oficiale: d-nii N. Zigre, ministrul Cultelor și Artelor, Gh. Alexianu, rezident regal al ținutului Bucegi, Paul Goma, secretar general al ținutului, colonel Velcescu, prefectul județului Muscel, d-na și d. amiral Dan Zaharia, colonel Georgescu, prefectul jud. Dâmbovița, Victor Papacostea, directorul Serviciului social, Bungescu director general, reprezentând pe d. ministru Cornățeanu, Mehedințeanu, șef de cabinet, arhitect Berechet, colonel Popescu Nerone, Anton Negulici și reprezentanții tuturor autorităților locale precum și populația depe toată valea Dâmboviței.

Slujba sfințirii a fost oficiată de un sobor de preoții în frunte cu P. S. arhieru Veniamin Ploșteanu, vicarul Sf. Patriarhii. După terminarea sfinteii slujbe de târnosire, ia cuvântul preotul Cotenescu, parohul bisericii, care în cuvinte simțite mulțumește întregii asistențe, în frunte cu I. P. S. Patriarh Nicodim, pentru cinstea ce se face noiei biserici prin prezența atâtor personalități de frunte. În continuare vorbește d. Dan Zaharia, inițiatorul acestei frumoase realizări și protegitorul comunei Stoenști, arătând care sunt rosturile fi-rești ale Neamului în lupta pentru afirmarea lui națională și sprijinul de totdeauna pe care-l găsește în Biserică. D-sa mulțumește I. P. S. Patriarh Nicodim, d-lor ministru Zigre și rezident regal Gh. Alexianu, pentru cinstea ce a făcut acestei comune, care a adăpostit—după lupta dela Călugăreni—pe însăși marele nostru Mihai Viteazu.

După cuvântul luminos al d-lui Dan Zaharia, vorbește I. P. S. Patriarh Nicodim, care a rostit cu acest înălțător prilej următoarea cuvântare:

*Domnilor miniștri,
Domnilor generali,
Onorată și bine-credincioasă adunare,*

Suflete înflăcărate de credință în Dumnezeu și pline de râvnă și iubire de Țară și Neam, au jertfit din avutul lor și au ridicat această frumoasă biserică. Apoi sfințirea acestei biserici a atras atâta mulțime de oameni din toate părțile și de toate treptele, încât a prefăcut ziua de azi în strălucită sărbătoare.

Atât râvna și jertfa ctitorilor, cât și râvna mulțimei ce a alergat la sărbătoarea de aicea, ne dovedesc însemnătatea ce o are Biserica. Și această însemnătate ne-o vom putea explica numai când vom ști ce este biserica, lăcașul de închinare, și ce a făcut ea.

Biserica este casa lui Dumnezeu. Insuși Mântuitorul Hristos o numește așa. El zice: „Casa Tatălui Meu, casă de rugăciune se va chema“. Ba și Insuși Dumnezeu o numește așa: „Să-mi zidiți casă și să-mi puneți numele Meu acolo și voi locui între voi!“. Iar cel dintâi ctitor care a zidit cea dintâi biserică Dumnezeului celui adevărat, a răspuns: „Ce casă îți vom zidi, când cerul și cerurile cerurilor nu Te încap“?. Și dacă a zidit biserica a zis: „Iată, Ți-am zidit casă și am pus numele Țău acolo... De se va incuia cerul și nu va da ploae pe pământ, pentrucă a greșit poporul Țău; dacă se va întoarce poporul Țău și se va ruga în casa aceas'a, să dai ploae poporului Țău. De va veni asupra poporului molimă ucigătoare, pentrucă a greșit poporul Țău, și de se va căi poporul Țău și se va ruga în casa aceasta, Tu să ascuți din cerul cel sfânt al Țău și să trimiți mântuire poporului. De va veni asupra poporului neam strein și va obijdui poporul Țău, pentru că a greșit; de se va întoarce poporul și se va ruga cu fața spre casa aceasta, Tu să ascuți din cerul cel sfânt al Țău și să trimiți izbăvire poporului Țău!“

Așa s'a rugat cel dintâi ctitor și Dumnezeu i-a răspuns: „Iată, ți-am ascultat rugăciunea! Să fie cum ai zis!“.

Dar mai sunt și alte semne, care arată pre-

zența lui Dumnezeu în biserică. Așa Mântuitorul zice: „Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor“. Dar unde oare se adună mai mulți oameni în numele Domnului ca în biserică? Apoi pe sf. masă cea din altar stă pururea Evanghelia, cuvântul lui Dumnezeu. Și unde e cuvântul lui Dumnezeu, acolo e și Dumnezeu. Apoi în sf. altare e pururea de față Trupul și Sângele lui Hristos Dumnezeu, prin urmare e Insuși Dumnezeu de față.

Donul sau treptele din fața altarului. Bânci care mai puțin — stranele —, pentru că învățătura aicea e despre Dumnezeu și mântuirea omului și ea trebuie ascultată în genunchi sau în picioare. Elevi sunt toți lacuitorii satului sau ai târgului. Profesor e preotul. Are cărțile cele mai de seamă: Evanghelia — cuvântul Domnului; apostolul — învățătura apostolilor; 12 cărți mari cu imne de laudă și de proslăvire a lui Dumnezeu și a sfinților Lui, pline de învățatură pentru creștini. Alte 12 volume mari — Viețile sfinți-

Biserica nouă dela Stoenеști-Muscel.

Iată dar cu adevărat că biserica e casa lui Dumnezeu, asupra căreia stă numele Lui, la care iau aminte urechile Lui și privesc ochii Lui pururea, în care stă de față în mijlocul credincioșilor Insuși Dumnezeu, unde e cuvântul Lui și corpul și sângele Lui, etc.

Dar biserica mai este și școală dumnezeiască de Insuși Dumnezeu întemeiată, unde se predă cuvântul și legea Lui.

Ia să vedem, are oare toate însușirile unei școli? Școala are sală de clasă, catedră, bănci, elevi, profesori, cărți și program.

Biserica are toate acestea. Are sală de clasă mai mare ca la orice școală. Are catedră: an-

lor, pe cele 12 luni ale anului — minunate lecții pentru credincioși, și alte multe cărți.

Din toate aceste cărți preotul scoate, ca dintr'o comoară bogată, învățături pentru popor la toate ocaziile și la toate împrejurările.

Dar program are școala asta? Are! E calendarul în care se arată ce lecții au să fie în fiecare zi a anului pentru învățământul în școala asta e pe anul întreg. Aici nu sunt vacanțe nici măcar de o zi. Dealungul veacurilor pline de mari greutăți, prin care a trecut poporul nostru, când noi nu aveam nici universități, nici academii, nici licee, ba nici chiar școli primare, bisericuțele modeste, de bârne sau de

nuele, erau singurele școli și preoți modești și smeriți călugări au fost singurii profesori, iar cărțile bisericești erau singurele cărți de învățatură. Aici în bisericuțele acestea s'au făurit și limba și naționalitatea românească și acei preoți modești și călugări smeriți au fost făuritorii.

Doar se știe că pe la anul 250 d. Hristos, imperiul roman și-a retras din Dacia armata, administrația și toți slujbașii. Atunci au fugit de aici și bogății și negustorii. A rămas numai poporul de rând și preoții. Timp de 1000 de ani singura școală a fost biserica și singurul profesor, preotul.

toare de neam și duceau dosită în traistele lor cartea de rugăciune și de slujbă bisericească, cu care inviorau sufletele însetate, le mângăiau și le întăreau în nădejdea unor vremi mai bune. Biserica a făurit și inimi și eroi. Lângă fiecare erou găsim și un preot sau călugăr sfătuitor și incurajator. Așa găsim lângă Ștefan cel Mare pe Teoctist Mitropolitul și pe Daniil Sihuștru, lângă Alexandru cel Bun pe Mitropolitul Iosif I, lângă Vasile Lupu pe Mitropolitul Varlaam, lângă Tudor Vladimirescu pe Episcopul Ilarion, etc.

Ba acei smeriți dascăli mai făceau și altceva fiindcă acele cărți, ce le purtau ei în traistă

La sfințirea bisericii din com. Stoenști-Muscel.

Când după o mie de ani cerul istoriei a început a se limpezi, poporul nostru era bine format și călăuze avea preoți, călugări și episcopi. Și când au început a se forma voievodate, cnezate și principate, principii și voievozii, din adâncă recunoștință au zidit biserici frumoase și au întemeiat monastiri, înzestrându-le din belșug ca să-și poată împlini și mai departe menirea.

Dar timpurile grele nu erau trecute. Au venit cuceritori o au rupt din țările române care cdt au putut și la apus și la răsărit. In oculte timpuri de robie și iobăge cine cerce a pe românii subjugăți, cine îi incuraja și-i întărea sufletește? Călugări smeriți, cu haină aspră și adesea desculți se strecurau pe potecile munților sau peste vadurile râurilor despărți-

erau toate la fel după limbă, ei au întreținut mereu unitatea limbii, ca și unitatea națională.

Unde erau atunci cei ce se uită astăzi pieziș la preoții noștri și numesc pe smeriții monahi: lepădături? Dar aceste lepădături au și astăzi în mijlocul poporului trecere, cum n'are cel mai strălucit savant. Iată colo, în cutare mânăstire, în cutare zile ale anului se adună treizeci, patruzeci de mii de oameni și o săptămână întreagă petrec în rugăciune și reculegere sufletească și după ce au primit în ziua hramului apă sfințită, cruciulițe, carticele și iconuțe, pleacă acasă întăriți sufletește.

Dar noi ne-am silit să sărăcim monastirile, să le irosim averea, să e stricăm și chiar să le disprețuim, ca ne mai fiindu-ne trebuitoare.

Să luăm însă aminte că vremurile rele niciodată nu sunt trecute. Vremurile bune se rânduesc cu cele rele. De aceea în timpurile bune să ne pregătim cu stăruință să întâmpinăm cu bărbăție pe cele rele, ca să le trecem cu bine.

Priviți la vremile de astăzi! În gura lor tipă până și cele mai grele vremi ale trecutului. Când s'a mai pomenit să vedem în vecinătatea noastră, unde un popor mare de zeci de milioane, cu destulă cultură, a fost doborât în o singură lună. Au fugit de acolo cărmuitorii, au fugit bojașii, au fugit fruntașii! Și cine a rămas? A rămas poporul și au rămas preoții și călugării smeriți ca să înceapă iar lucrarea de refacere, iarăși să zidească firicel de nisip peste firicel de nisip și să făurească iarăși patria și să redreseze neamul.

Și acum, când imi întorc ochii de la toate acestea și privesc această frumoasă biserică și mulțimea asta de credincioși adunată la sfințirea ei, ca la mare sărbătoare, cum să nu mă bucur? Cum să nu mă bucur când văd că tot au mai rămas suflute credincioase Domnului și Neamului? De acea strig din toate puterile: sus inimile români, credincioși fii ai Bisericii și ai Patriei! Să ne unim în credința în Dumnezeu și în iubirea de Neam! Intre noi să nu mai fie nici vrajbă, nici dușmănie, ci numai dragoste și omenie!

Incheiind, rog pe Dumnezeu să bincuvânteze fapta ctitorilor acestei sfinte biserici și să răsplătească înmiit jertfa!

Dumnezeu să răsplătească osteneala și dragostea celor ce s'au ostenit și au luat parte la această sfântă sărbătoare!

Dumnezeu să ocrotească și să întărească pe înțeleptul și drept-credinciosul nostru Rege Carol al II-lea.

Cuvântarea înalt Prea Sfințitului Patriarh a fost ascultată de întreaga asistență cu multă dragoste și într-o atmosferă de adâncă reculegere.

După cuvântarea I. P. S. Sale a vorbit d. Nicolae Zigre, ministrul Cultelor și Artelor, care a scos în relief credința, munca, năzuința plină de jertfire, precum și virtuțile credincioșilor din acele locuri cari au ridicat sfântul locaș de închinare, și cari se pot socoti vrednici urmași ai celor ce au primit odinioară pe Mihai Viteazu în plaiurile lor. După ce enumără toate realizările gospodărești din această fruntașă comună, evocă în cuvinte vii figura mare a lui Mihai Viteazu care cu 350 ani în urmă a strâns în oastea sa și fiii Ardealului pentru isgonirea dușmanului din țară, așa cum astăzi, în vremurile grele prin care trecem, trebuie să fim strânși uniți în jurul Majestății Sale Regelui.

Domnia Sa își încheie cuvântarea cu alese cuvinte de mulțumire adresate I. P. S. Patriarh, d-lui rezident regal Gh. Alexianu, precum și inițiatorului acestei sărbători, d. Dan Zaharia.

Seria cuvântărilor o încheie d. rezident regal Gh. Alexianu ca reprezentant al Majestății Sale Regelui, mulțumind tuturor pentru străduințele depuse.

După terminarea sfintei slujbe și a cuvântărilor rostite, I. P. S. Patriarh a binecuvântat poporul adunat în fața noului locaș, îndemnându-l la muncă cinstită și la ascultare față de legile Țării. Intreaga asistență a vizitat apoi uzina electrică, pepiniera comunei, primăria nou construită, expoziția de produse agricole, pavilionul de vânatoare, expoziția de cusături românești, inaugurându-se totodată și noua șosea asfaltată.

Tuturor sătenilor veniți din împrejurimi la această solemnitate, în număr de peste 2000, li s'a servit o masă pe stadionul comunei, după care înalții demnitari au părăsit comuna Stoenești, solemnitatea înălțătoare a sfințirii bisericii luând sfârșit.

L.

CONFERINȚA D-LUI CEZAR PETRESCU ȚINUTĂ LA RADIO DE ZIUA NAȘTERII MAJESTĂȚII SALE REGELUI

Luni 16 Octombrie, aniversarea zilei de naștere a Majestății Sale Regelui, întreaga suflare românească de pe tot întinsul țării, a îmbrăcat veșmânt de sărbătoare. Dela un capăt la altul al țării s'au înălțat rugăciuni de mulțumire, în entuziasmul întregului popor, care și-a manifestat și cu această ocazie dragostea neclintită pentru prea luminatul și înțeleptul lui Rege. Cu acest prilej, d. Cezar Petrescu, directorul ziarului „România” a ținut în ziua de Miercuri 18 Octombrie, la radio, următoarea cuvântare:

„Nimic nu apare mai nelămurit ochilor, ca un ediciu în plină construcție.

Infrigurata activitate a lucrătorilor, materialul îngrămădit și mereu transportat, praful zarva, scrâșnetul concasoarelor, vuetul roților, glasurile salahorilor și asprele strigăte de indemn ale conducătorilor de pe șantier, schelele care ascund linia fațadei sub provizoria carapace de bârne și scânduri; — toate împreună, împiedică viziunea largă, deplină, a edificiului care se făurește.

Trecătorul ocolește pe cealaltă parte a străzii. Incetinește pașii. Se oprește pentru a se da cu părerea, fiindcă aceasta e în firea noastră omenească.

Iar aceste păreri chiar când sunt entuziaste, nici pe departe nu răspund la concepția și planul definitiv de pe planșa arhitectului, la imaginea înfăptuirii desăvârșite, așa cum arhitectul o păstrează în cuget și așa cum se va ivi ochilor, atunci când edificiul își va lepăda crisalida urită de scânduri și de bârne, pentru a răsări luminos în lumină.

Aceasta o cunoaște acum oricine.

O cunoaștem cu toții de când Țara s'a prefăcut într'un vast șantier și de când în fieștece lună asistăm măcar la o punere de piatră fundamentală, pentru ca în mai puțin de un an, să asistăm la sfințirea clădirii, la inaugurarea unui pod sau tunel, la deschiderea unei șosele, la lansarea unei nave, la predarea unui siloz.

Scepticismul și criticismul sădit în sufletele noastre de vechea experiență a vechiului regim de vechi partide politice, au dispărut odată cu ele.

Am recăpătat încrederea în noi și în puterile noastre. Într'o capacitate de gospodărie pe care o pierdusem.

Am recăpătat încrederea în acele glorioase strădanii de ctitorii voevodale, multă vreme uitate, multă vreme abandonate, pentru a renaște pentru însuflețirea Suveranului nostru.

O înfățișare de date statistice, ni s'ar părea astăzi de prisos. Ar fi o înfățișare uscată, rece, și nu nouă.

Țara întreagă e în măsură a ști din dările de seamă lunare, semestriale, anuale, tot ce se înfăptuește sub semnul și în ritmul nouilor așezări. Câți kilometri de cale ferată nouă, dublată sau relăcută. Câți kilometri de șosea modernizată.

Câte școli și câte biserici. Câte silozuri. Câte bălți secate și câte altele, asanate. Câte păduri și livezi plantate. Câte spitale și dispensare nou construite. Câte edificii publice ridicate din temelie, într'o țară unde trei sferturi de veac, instituțiile se mutau cu șatra ca orice mizer chiriaș de Sfinții Mutatului, în luna Aprilie sau Octombrie.

Toate acestea le știm.

Cifrele ne stau la îndemână, sub ochi, categorisite statistic și dovedind că într'un an jumătate de ciclu, într'adevăr constructiv, într'adevăr creator, s'au realizat mai multe opere pozitive decât în două decenii ale regimului nostru trecut.

Ceia ce se cuvine mai vărtos adâncit, e așa dar spiritul nou care a dinamizat energiile ațipite ale țării, nu un inventariu al înzestrărilor.

Căci numai cu acest spirit nou au fost cu puțință înfăptuite câte s'au desăvârșit și sunt pe calea desăvârșirii.

Am spus spirit nou. Am reușit. Noțiunea exactă e „spirit renăscut“.

Odinioară în trecutele noastre așezări voevodale, se păstra de departe, din veac, amintirea marilor construcții romane. Mai dăinuiau ruinele cetăților, ale băilor și edificiilor romane, ale castrelor lăsate de legiunile lui Traian, ale drumurilor și valurilor construite de acești străbuni ai noștri, cari și-au altoit sângele pe tulpina noastră getică.

Vitege vremi de cutropiri și năvăliri străine, au înăbușit însă în sufletul neamului nostru, cultul acesta pentru înfăptuirile de lungă durată, ferecate în piatră și marmoră și zid.

Concepția romană care lucra cu timpul, năzuia să se fixeze în timp.

Oriunde ajungeau legiunile romane, prestigiul roman oprea înfigerea temeliiilor de piatră în pământul pus sub scutul Romei: iar acest prestigiu, după cum au dovedit veacurile, a supraviețuit veacurilor, fiindcă a lăsat mărturie materiale, concrete, o mare impresie de forță, de activitate organizată, de așezare definitivă.

Voevozii noștri, poate printr'o chemare atavică, au încercat să invie această tradiție care avea o profundă semnificație politică și administrativă.

Cătitoriile lor aspirau la aceiași înscriere în eternitate. Biserici, monastiri, palate domnești, așezăminte de creștinească danie, fântâni, capătări de isvoare, mai târziu tiparnițe, ce vedeau alt?

Erau încercări de a sădi în cugetul poporului băntuit de nestatorniciile istorice, noțiunea de durată și de continuitate

Pe urmă aceste încercări și roadele lor, chiar așa modeste cum au fost, s'au nimicit.

Mai pustiitor chiar decât năvălirile barbare, a fost valul nestatorniciilor politice, cu atâtea guverne de partid care și zădărniceau reciproc operele constructive, pentru ca nu cumva un ca-

pitol de realizări să devină un capital electoral în zestrea adversarilor, fie la sorocul alegerilor, fie la sorocul guvernărilor.

Pe rând, an cu an, am pierdut nu numai curajul marilor lucrări, dar și cultul, măcar platonice, al unor asemenea opere care consfințesc un prestigiu politic și administrativ.

Sub semnul provizoratelor, am improvizat.

Ne-am învățat să vedem mic, îngust pe un viitor de un an, de o guvernare; nu pe măsura aceluia viitor care pentru o nație se confundă peste generații, cu eternitatea.

Chiar conducătorii partidelor politice care au trecut prin viață cu o mare lepădare de sine și de egoismele pământești; chiar aceștia, nu s'au putut depăși.

Nu cutezau să infrunte timpul. Să vadă dincolo de orizontul unei existențe individuale, care nu înseamnă nimic în curgerea adâncă de fluviu a unei națiuni.

Un asemenea fruntaș de partid, Dimitrie Sturdza, om foarte de ispravă, foarte cinstit, foarte muncitor, simțea o adevărată suferință fizică atunci când trecea prin fața Palatului Poștelor din Capitala noastră. I se părea că a fost o cumplită și neiertată risipă, un astfel de edificiu. Prea mare pentru țara noastră și prea trufaș pentru bugetul nostru. Făcea semn vizitiului să ocolească cu trăsura pe o a treia stradă, numai pentru a nu mai zări acest Palat cu muștrare de cuget, care astăzi este prea puțin încăpător pentru serviciile sale.

Aceștia erau oameni! Aceasta era optica!

Iar cu asemenea oameni și cu asemenea optică oficială, firește că și în conștiința poporului celui mult se spulbera cultul inițiativelor particulare, dragostea de durabile întocmiri gospodărești, sentimentul de durată.

A fost nevoie de marea viziune voevodală a Suveranului nostru și energica Sa hotărîre, pentru a o smulge din lăncedă pasivitate, din scepticismul nostru deșert, din această lipsă de curaj a operii constructive care să infrunte timpul.

A fost nevoie de inițiativele Suveranului care prin exemple, prin realizările concrete ale oficialității să galvanizeze și inițiativele particulare.

Căci o țară nu e înfățișată numai prin armătura sa politică și administrativă. Insumează toate realizările, toate inițiativele, toate strădanile individuale—iar aceste strădanii particulare sunt întotdeauna după chipul și asemănarea gospodăriei de Stat, merg în acelaș pas, se resimt de acelaș lipsă de curaj sau sunt stimulate de acelaș fermitate a curajului.

Câtă vreme gospodăria Statului nu se învrednicia să pornească la mari înfăptuiri de perspec-

tivă în timp, câtă vreme Statul adoptase un principiu de gospodărie cam după faimosul Anteriu al lui Arvinte; inițiativa particulară urma cu fidelitate acelaș exemplu de sgârcit păgubos.

Ca efect psihologic, pustiitorul exemplu al Statului, a pustiit astfel sufletele aproape trei sferturi de veac.

Odată cu energica hotărîre a Suveranului, care ne-a restituit duhului creator, paralel cu uriașele opere publice cu tot ce se înfăptuiește la fiecare departament, a pătruns și în viața individuală, și gospodăria particulară, acelaș îndemn de a primeni așezări, de a revizui o ruginită rutină, de a ne pune în pas cu vremea.

Țara a devenit un vast șantier, deși în jurul nostru cerul e brăzdat de norii furtunilor; deși în jurul nostru se năruiesc State și se distrug așezări de civilizație și se întresfășie popoare.

Pentru sufletele noastre, în asemenea împrejurări munca e un tonic. O robustă mărturie a dorinței noastre de pace și a voinței de pace — de pace constructivă, statornică, fecundă.

Ca plugarul și semănătorul din romanul de războiu al lui Zola; popor de plugari și de semănători, luăm aminte că războaiele trec, că rănile obuzelor scurmate în pământ se cicatrizează și se acopăr cu fragedul vesmânt de vegetație; că nimic nu se oprește în loc din tainicul mers al naturii eterne, numai fiindcă oamenii se întrecid.

Iar după cum acel simbolic plugar și semănător își vedea de ogorul său, alătura câmpurilor de bătălie, fiindcă așa poruncește ciclul anotimpurilor care n'asteaptă; tot astfel, din vechea și înțeleaptă experiență de popor plugăresc, în cumișenia adâncă renașcută din veacuri adânci lângă furtuni și sub furtuni, țara își implinește datoria sacră de a munci, pentru ca să-și justifice astfel ființa, la noua judecată a țărilor și a popoarelor ce va încă odată să vină.

De vom fi întrebați: — Dar voi ce-ați făcut? Unde ați stat? La ce-ați folosit pacea voastră?

Răspunsul va fi atunci, numai atunci, simplu și curat, într'acest chip:

— Iată ce-am făcut, în vreme ce voi cu armatele civilizației, sângerăți civilizația! Am făurit o țară nouă și tare, primenită. Un refugiu al civilizației și culturii. Un adăpost al păcii unde suntem gata a vă primi ca să vă alinați suferințele războiului și să vă tămăduiți rănile războiului!

Acesta va fi răspunsul nostru, iar nimeni nu va avea cuvânt atunci, numai atunci, pentru a ne învinovăți că noi am pierdut în deșertăciune o pace pe care n'am fi meritat-o.

S'o merităm!

Manifestul-program al „Frontului Renașterii Naționale“

Cuvântarea d-lui C. C. Giurescu, Ministrul F. R. N.-ului, ținută la Ateneul Român în ziua de 16 Octombrie cor., cu ocazia aniversării M. S. Regelui

Luând cuvântul în cadrul impunătoarei manifestații dela 16 Octombrie cor., ziua aniversării Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, ținută la Ateneul Român, d. Constantin C. Giurescu, ministrul F. R. N.-ului, a dat cetire următorului manifest-program :

„În ziua în care începe un nou an din viața Majestății Sale Regelui Carol II, an pe care, din tot sufletul, îl dorim fericit și rodnic, îngăduit să ne fie ca în numele tuturor membrilor Frontului Renașterii Naționale, a tuturor celor ce li închină munca și credința lor, să-I spunem, cu iubire și adânc respect : „Întru mulți și fericiți ani!“

Să ajungă Regele nostru la adânci bătrânețe, puternic și ager ca astăzi ; să vadă crescând rânduri de tineri și să se bucure de credința și de munca lor.

Să vadă înflorind neconținut spiritul românesc pentru îmbogățirea căruia a lucrat ca nimeni altul.

Să fie înconjurat de toată roada pământului nostru pe care-l iubește și-l vrea împodobit ca o grădină.

Pacea să însoțească pururea pașii Regelui, iar prosperitatea să-I încunune eforturile.

Strânși uniți în jurul Său, la bine și la greu, urăm Suveranului nostru, cu iubire și adânc respect : „Întru mulți și fericiți ani!“

Îngăduit să fie, ca în această zi de obștească bucurie, Frontul Renașterii Naționale să facă o mărturisire de credință și să adreseze un îndemn :
ROMĂNI !

Frontul Renașterii Naționale, mișcare spirituală și organism politic în acelaș timp, cuprinde pe toți acei cu grijă de viitorul țării, uniți de acelaș ideal : întărirea și înălțarea Patriei.

Frontul Renașterii Naționale va realiza acest ideal prin munca stăruitoare, cinstită și ordonată a membrilor săi și prin credința lor, pe temeiul următoarelor principii :

1. Regele

Progresele decisive ale poporului nostru în ultimele trei sferturi de veac se datoresc în primul rând Dinastiei noastre. Ea este — prin permanența, tăria și dreptul de inițiativă—cea dintâi instituție a Statului. Regele intrupează și reprezintă Statul ; El asigură continuitatea vieții noastre publice și-o îndrumază. De aceea, e o datorie sfântă pentru noi toți de a face zid în jurul Majestății Sale Regelui Carol II. de a-I închina credința, munca și însăși viața noastră !

2. Statul

Statul românesc, rezultatul eforturilor și jertfelor a zeci de generații, este chezașia independenței și dezvoltării poporului nostru. El trebuie deci apărat din toate puterile împotriva oricărei atingeri din lăuntru sau din afară. Frontul Renașterii Naționale proclamă, așa dar, necesitatea

menținerii—cu orice preț—a ordinei, ierarhiei și disciplinei, fără de care Statul nu poate exista.

În acelaș timp, el e sigur că membrii lui nu se vor da în lături dela nici un sacrificiu pentru întărirea oștirii și apărarea granițelor.

3. Întărirea sentimentului de demnitate și mândrie națională

Suntem cel mai vechi dintre popoarele acestei părți a lumii, strămoșii noștri locuind pământul dintre Dunăre, Tisa, Nistru și Marea Neagră cu aproape două mii de ani înainte de Hristos.

„Noi suntem de aici“, în timp ce aproape toți vecinii noștri au venit mult mai târziu în țările pe care le ocupă acum. Suntem apoi, cei dintâi creștini din Sud-Estul Europei ; suntem—in sfârșit—singurii care-am păstrat o viață politică fără întreruperi dela întemeierea Statului și până astăzi. Ne mândrim cu trecutul nostru, cu civilizația noastră, cu tot ce e românesc.

4. Minoritățile și românii de peste hotare

Aceasta nu înseamnă însă că suntem neînțelegători față de cei de alt neam sau de altă credință de pe pământul românesc. După un vechi și un frumos cuvânt, lăsăm pe fiecare „să trăiască în legea lui“ adică să-și cultive liber particularitățile caracteristice etnicului său ; îi cerem atâta doar : să respecte drepturile Statului, încadrându-se în viața organică a acestuia. Nu asuprim pe alții, dar dorim ca și frații noștri de peste hotare să se bucure de un tratament tot atât de larg, ca și minoritățile dela noi.

5. Respectul și ocrotirea familiei

Din punct de vedere al Statului, esențială este familia, iar nu individul. Ea constituie celula organică a Națiunii. Familiile numeroase, sănătoase și prospere fac puterea Statului. Iar aceasta—la rândul lui—trebuie să le ocrotească ; căci mulți copii înseamnă mulți viitori soldați și viitori contribuabili. Sprijinul pe care li-l acordă la început Statul, este recuperat cu prisosință mai târziu.

Frontul Renașterii Naționale va urmări prin urmare o modificare a legislației actuale pentru ca să se acorde scăderi familiilor numeroase și dimpotrivă, pentru a se mări dările familiilor fără copii.

Se vor cere apoi drepturi de preferință la ocuparea slujbelor, scutiri și reduceri de taxe școlare, reduceri pe căile de comunicații, etc.

Se vor combate în acelaș timp, cu energie, cauzele ce determină sau contribuie la slăbirea familiei.

6. Crearea unei vieți spirituale prin dezvoltarea credinței creștine și a culturii autohtone

Credința creștină a fost puternic sprijin al neamului nostru ; ea determină în parte însăși făptura lui ; se poate spune, așa dar, că nu ești român deplin dacă nu ești și bun creștin.

Frontul Renașterii Naționale înțelege să mear-

gă pe drumul înaintărilor; el îndeamnă pe membrii lui să cinstească Biserica, să ia parte la slujbe, să alcătuiască coruri bisericești, să ajute la ridicarea lăcașurilor sfinte, să dea — într'un cuvânt — „lui Dumnezeu ce este a lui Dumnezeu“.

Pe de altă parte, Frontul Renașterii Naționale cere o înflorire a culturii românești. Ea e unul din temeiurile cele mai puternice ale vieții naționale. Tot ce poate spori această cultură tot ce adaugă strălucirei ei trebuie sprijinit. Mai cu seamă trebuie sprijinită cercetarea — până în amănunțimi — a pământului, a limbei, a literaturii, a istoriei și a artei românești.

7. Propășirea materială prin obligativitatea și cinstirea muncii

Fiecare locuitor al țării noastre trebuie să facă dovadă că lucrează efectiv într'o ramură de activitate, membrii Frontului Renașterii Naționale fiind în frunte. Munca înobilează; ea e în acelaș timp o condiție a sănătății fizice și morale a națiunii.

Trebuie mărită neapărat — calitativ și cantitativ — producția agricolă: un câștig în plus numai de cinci mii de lei de familie țărănească — cece se poate lesne realiza prin culturi raționale și creșterea tehnicității — va spori venitul țării cu douăsprezece miliarde anual. Plecând de la programul enunțat de Majestatea Sa Regele la 1 Ianuarie 1939, trebuie ca în fiecare sat să aibă loc o însemnată activitate gospodărească: plantarea prin pepinierele locale — a terenurilor degradate, înființarea de livezi, iazuri, prisăci, irigații etc., după posibilitățile locale. Fiecare palmă de pământ trebuie pusă în valoare; în felul acesta vom putea hrăni indoitul populației de azi.

În privința producției industriale, e necesară stabilirea unui plan, care să îngăduie eftinirea produselor de mare consum, pentru a se ușura desfacerea lor — pe o scară cât mai întinsă — la sate și la orașe. Trebuie acordat sprijin micilor meseriași; trebuie ridicat nivelul de viață al lucrătorilor industriali și al salariaților comerciali.

8 Promovarea elitelor

Plecând de la constatarea că un Stat progresează prin elitele sale, Frontul Renașterii Naționale fixează ca un punct important al programului său promovarea elitelor. Ea va fi urmărită prin toate mijloacele; cei mai buni fii ai Națiunii vor avea putința să ajungă la desvoltarea deplină și la manifestarea completă a personalității. La rândul lor, acești aleși își vor pune în sușirile în slujba țării, contribuind la sporirea vieții sufletești și materiale a ei. Promovarea elitelor va începe din școală: cei mai buni elevi și studenți — dovediți pe temeiul concursului general pe țară — vor fi bursierii Statului.

Elementele cele mai destoinice, care se consacără agriculturii, industriei și comerțului, vor fi ajutate pentru a intra în posesia unei bucăți de pământ, a unui atelier, a unui fond de comerț.

Tot principiul elitelor va sta și la baza alegerii slujbașilor și a însărcinărilor de caracter politic.

9. Intărirea solidarității românești

Frontul Renașterii Naționale urmărește întărirea solidarității românești. E o datorie elementară — mai ales într'un ceas greu cum e cel de față — ca nevoile și riscurile să fie împărțite de toată lumea; nu e îngăduit ca cei ce stau de veghe la hotar, să ducă vreo lipsă și mai ales să fie chinuiți de gândul că ai lor — rămași acasă — sunt în suferință.

Frontul Renașterii Naționale va lua măsuri deci ca în toate orașele și satele țării să se înceapă o acțiune de asistență națională. Se vor trimite celor dela hotare vestminte, alimente, publicații, etc., se vor ajuta familiile nevoiașe ale celor concentrați se vor înființa cantine populare, se vor lua toate măsurile ca lipsa și suferințele să fie alinate. Să înțeleagă toți că, numai jertfind o parte din cece au, vor putea asigura restul. Acțiunea de asistență națională va continua și după restabilirea situației normale, în folosul celor lipsiți.

10. Frontul Renașterii Naționale ca exponent al vieții cetățenești

Frontul Renașterii Naționale reprezintă interesele cetățenești și ale profesiunilor pe lângă guvern, căruia îi aduce la cunoștință toate doleanțele. Aceste doleanțe vor fi examinate cu toată grija, dându-se răspuns, și în cazul când ele se dovedesc întemeiate, luându-se măsurile necesare.

Membrii Frontului au apoi dreptul și datoria să informeze guvernul asupra mersului administrațiilor publice, semnalând eventuale abuzuri și nedreptăți.

Delapidarea sau irosirea banului public va fi pedepsită în chip exemplar.

În sfârșit, Frontul Renașterii Naționale are singur dreptul să fixeze și să depună candidaturile pentru alegerile parlamentare, administrative și profesionale; de asemenea condiția de „membru al Frontului“ e necesară pentru numirea în orice slujbă a Statului.

Data fiind însemnatatea Frontului Renașterii Naționale și locul ce-l ocupă în viața Națiunii, calitatea de membru al lui este un semn de distincție cetățenească. Ea nu se va acorda în mod definitiv decât după un stagiu.

ROMĂNI,

Pe temeiul acestor principii, care vor fi respectate și aplicate întocmai, Frontul Renașterii Naționale se adresează tuturor — tineri și bătrâni și-i cheamă la muncă.

În ceasul greu prin care trecem, să uităm tot ce ne poate despărți; să nu fie decât o singură voință, un singur steag, un singur gând: „întărirea și înălțarea Patriei“.

Trăiască România, una, puternică, veșnică!
Trăiască Regele!

FRONTUL RENĂȘTERII
NAȚIONALE

LUCRAREA CĂLUGĂRIILOR SCRIBAN PENTRU RIDICAREA CLERULUI MIREAN ȘI A MONAHISMULUI ORTODOX

Veacul trecut, numit și veacul civilizației, a tras brazde adânci în ogorul culturii românești. Influenței lui nu i-a scăpat nici o ramură de viață socială. Biserica noastră strămoșească, urmând glasului poruncitor al vremii, a înțeles să nu rămână în afara împrejurărilor.

În cele două principate, Moldova și Muntenia, răsunetul binefacerilor culturii a prins loc chiar în rândul oamenilor bisericești. A fost un mare bine că în fruntea scaunelor vlădicești, în acele vremuri, s'au găsit oameni cari au sprijinit pe bărbații înzestrați cu asemenea daruri alese.

În Moldova, pe scaunul mitropolitan, în prima jumătate a veacului trecut, se găsea Veniamin Costache, care a lucrat atâta pentru cultura bisericească și națională, că biblioteci întregi n'ar putea cuprinde scrisul despre personalitatea lui. El a căutat să încurajeze pe oricine voia să lucreze în ogorul credinții. Numeroși sunt bărbații pe care i-a ridicat marele Veniamin. Dar dintre toți, cei mai străluciți au fost frații călugări din familia Scriban, Neofit și Filaret. Aceștia pentru tot ce au lucrat, pentru cultura și ridicarea clerului mirean pedeoparte și a clerului monahal pe de altă parte, merită a fi amintiți și chiar luați ca pildă de oricine urmărește să fie uriaș în slujba lui.

Neofit și Filaret Scriban, feciorii preotului Ioan Scriban din târgul Burdujeni, ținutul Botoșani, din tinerețe și-au închinat viața cinului călugăresc. Amândoi s'au bucurat de încrederea și sprijinul marelui binefăcător, Veniamin. Neofit își face pregătirea în școlile aflătoare în țară. La Iași în școala „Trei Ierarhilor“ și la Academia Mihăileană, iar la București în Colegiul „Sf. Sava“. Filaret, după ce termină școalele din țară, este trimis la Academia teologică din Chiev-Rusia. De acolo vine călugăr și preot; făcut arhimandrit este pus rector al Seminarului dela Socola, în locul lui Vladimir Suhophan, ajuns vicarul Mitropoliei Moldovei.

Neofit, chiar în timpul pregătirii sale este numit predicatorul mitropoliei. Din cauza predicilor lui aprinse și-a atras multe dușmăni din partea confrăților săi. Ca să-l scape de ura lor, mitropolitul Veniamin îl numește egumenul mănăstirii Mogoșești din ținutul Dorohoiului. Nici acolo n'a putut scăpa de patima dușmanilor săi. Din cauza intrigilor dela centru, este trimis la Neamțu în surghiun. Mitropolitul Veniamin ca o prețuire deosebită, îl pune corector și îndreptător al Pidalionului tradus de el; pentru care fapt îl recomandă

grijei starețului dela Neamțu. Cu toate acestea, multe a pățimit Neofit Scriban dela frații dela Neamțu, cari nu-l înțelegeau. Datorită stăruinții lui Neofit, la Neamțu, ia ființă școala duhovnicească pentru învățătura călugărilor. Școala aceasta a lui Neofit Scriban, la Neamțu, dăinuește până'n 1848, când din cauza revoluției și-a închis porțile. Neofit a fost adus la Seminarul dela Socola, la cererea fratelui său, Filaret. Amândoi, uniți de aici înainte, lucrează pentru luminarea călugărilor și pentru a preoților mireni. Cărțile întocmite de ei sunt grija de a pune la îndemâna clericilor mijlocul lesnicios al învățăturii. Seminarul dela Socola se organizează pentru opt ani, nu pentru patru ca înainte. Regulamentul de învățătură, disciplină și conducere a Seminarului, este alcătuit de amândoi și aprobat și însușit de mitropolitul Meletie și chiar de Sofronie. Sunt pline de interes scrisorile purtate între Filaret Scriban și starețul Neamțului, Neonil. Din ele se desprinde grija ce o purta Filaret, ridicării călugărismului. Acesta din urmă l-a îndemnat pe Neonil să înscrie suma de lei 50.000 în bugetul mănăstirii, pentru susținerea seminarului central mitropolitan și pentru ajutoarea călugărilor din pomenita mănăstire, cari ar fi voit să învețe carte la Seminarul din Socola. Călugării și frații din mănăstirile moldovene cari au învățat carte la Socola, sunt destul de numeroși. Ei dătoresc luminarea lor celor doi călugări pomeniți cari au iubit pe călugării iubitori de învățătură. Când a venit timpul ca mănăstirile moldovene să fie lipsite de bunurile lor materiale exproprierea moșiilor și averilor mănăstirești, atunci frații Scriban au îmbrățișat cauza lor și le-au apărat prin memorii bine documentate, memoriile cari au fost prezentate autorității de Stat și puterilor streine, cu dorința de a se mai putea scăpa ceva din gura lupului. Dreptatea acestor călugării, privitoare la secularizarea bunurilor mănăstirești, a fost recunoscută și îndreptată sub domnia și din îndemnul Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, când o parte din mănăstiri au fost înzestrate cu păduri și cu terenuri agricole, în scopuri culturale.

Frații Scriban, au fost și mari luptători naționaliști și deaceia-i vedem printre făuritorii unirii dela 1859. Frații Scriban, au voit ca slujitorii Bisericii să fie foarte bine pregătiți întru ale științei teologicești. Din îndemnul și prin stăruința lor s'a înființat la Iași, facultate de teologie, după

modelul academiilor teologice rusești. Frații Scriban, la nouă facultate, sunt numiți profesori de studii teologice. Facultatea de teologie din Iași, durează cam vreo patru ani și se desființează, datorită unor frecușuri mărunte. Când la Neamțu se reînființează a doua oară, Seminarul Călugăresc, Filaret Scriban, întocmește programul studiilor pentru 16 ani, în trei trepte: învățământ normal, seminarial și academic. Activitatea acestor călugări e uriașă. Atunci când au observat că se încalcă drepturile ierarhiei superioare prin numirea eparhioșilor de către autoritatea laică, deși erau arhieriei, s'au desolidarizat de ceilalți vlădici și prin protestul lor dela 1865, au arătat care-i pozițiunea Bisericii canonice și în ce măsură se poate amesteca puterea laică în gospodăria și treburile Bisericii.

Călugării Scriban, acești oameni care au lucrat cu atâta tragere de inimă pentru ridicarea și întărirea tagmei clericale, din cauza caracterului lor hotărît și neșovăelnic, n'au găsit loc sub soarele pământului străbun; dar n'au găsit nici înțelegere.

Neofit Scriban, părăsind scaunul vlădicesc dela Argeș, stă la biserica „Icoana“ din București, îndeamnând familia Darvari să închine bisericuța lor de lângă grădina „Icoana“, Schitului român „Prodromul“, din Muntele Athos. Fapta lui trăește și până astăzi în București. Retrăgându-se din București și din Iași, se adăpostește la Burdujeni, locul său natal, unde-i se află mormântul în biserica „sf. Treime“.

Filaret Scriban, fire mai puțin luptătoare, dar mai simțitoare, cade istovit de zile înaintea fratelui său, la via dela Bucium de lângă Iași, și este îngropat tot la Burdujeni în biserica amintită, ctitoria sa. Aceasta a fost răsplătirea societății pentru oamenii care au muncit la înălțarea sa și așa s'au sfârșit doi binefăcători fără egal.

Făcând această oglindire asupra vieții lor, nu pot să nu mă opresc cu aceeași evlavie și în fața vlăstarului din neamul lor, P. C. Arhim. Iuliu Scriban, profesorul universitar dela Chișinău. Călugăr din neam și învățat ca nimeni altul din biserica părinților noștri, Păr. Iuliu Scriban, își duce cu mândrie și vrednicie crucea unor suferinți nedrepte, înfruntând cu răbdare și smerenie răutatea și vitregia cu care-i răsplătit. Cunoscut în țară și peste hotare, pentru bogata sa pregătire cărturărească, Arhim. Scriban, n'a pătruns acolo unde de mult ar fi trebuit să fie. Călugărul acesta, plin de caracter și demnitate, ca și moșii săi, Neofit și Filaret Scriban, îl găsești în toate ramurile activității noastre culturale. Predicator fără egal și dascăl de graire bisericască; scriitor neîn-

fricat și apărător al tuturor problemelor drepte. Era, îmi amintesc, după apariția ziarului „*Glasul Monahilor*“. Păr. Arhim. Scriban, s'a alăturat lucrării Păr. Dionisie Lungu, și prin scrisul său tare și drept, s'au deslegat o mulțime de probleme călugărești. Prea multe sunt articolele Păr. Scriban din pomenitul ziar, amintesc numai de câteva: În articolul „*Semnul*“, Păr. Scriban, arată că „*monahii sunt o tagmă de oameni nesprijiniți*“. Articolul acesta este mărturisirea curată a unui suflet muncit de dorința de a vedea monahismul în starea de înflorire de altădată. „*Chemarea călugărilor în ziua de azi*“, ca și „*Ce mai au de făcut călugării*“, sunt articole prin care ne înfățișează lucrarea călugărilor din trecut și ce mai au de lucrat în vremurile de acum. În tot ce a scris Păr. Scriban, despre călugări vezi aceeași problemă arzătoare „*ridicarea călugărilor prin cultură temeinică*“. Când a fost director de Seminar, a dat posibilitatea unui însemnat număr de călugări tineri să urmeze cursurile seminariale la Seminarul Central. Unii dintre elevii lui de atunci astăzi sunt vlădici. A luptat și pentru seminarul dela Neamțu și chiar pentru cel dela Cernica. La Cernica a și luat osteneala de a fi dascălul fraților călugări. Ce pilduitoare învățături dădea școlarilor din bogăția cunoștințelor sale! Călugării au datoria de a fi mereu recunoscători acestui om care și-a închinat viața bisericii și călugărismului cărturar. Dar, Păr. Scriban, a îmbrățișat cu aceeași căldură și viața clerului mirean. Toate problemele care au frământat viața clerului în genere, au fost îmbrățișate și susținute cu toată căldura de P. C. Sa. Oriunde s'a simțit nevoie de o figură reprezentativă a Bisericii, în țară și peste hotare și oriunde au fost probleme grele de tratat, sarcina a căzut pe umerii P. C. Sale. Și nimeni nu poate spune că nu s'a achitat destul de vrednic. Cărțile trimise în lume, în câmpul teologiei, sunt părți din sufletul său pe care l-a dăruit slujitorilor sfântului altar. Păr. Arhim. Iuliu Scriban, este călugărul care s'a dăruit pentru Hristos și răspândirea Bisericii ortodoxe. Pentru tot binele care l-a semănat pe ogorul neamului românesc, cu dărnicie ca și moșii săi, Neofit și Filaret, până în vremea noastră n'a fost răsplătit. Dacă a venit plinirea dreptății divine, atunci să dispară micimea sufletească, prejudecățile să se înlăture, ca obștea creștinească, să facă dreptate celui care a suferit îndelung, căci poate așa binevoește cel prea drept, Dumnezeu.

Ierom. D. I. UDIȘTEANU

DESPRE IERARHIA BISERICII

După ce în articolele anterioare am înlăturat confuzia sectară dintre preotul ierarhic și cel duhovnicesc, cât și pe aceia dintre funcția didactică a clericului în biserică și a mireanului în afară de biserică, în articolul de față, ne vom ocupa despre șubrezenia învinuirii sectare că preotul este un om plin de păcate sau un fiu al pierzării și care, ca atare, neavând nici o autoritate, trebuie desființat. O problemă foarte gîgășă și foarte poticnitoare pentru oamenii, cari nu au înțelegerea lui Hristos și deci, neînțelegându-o, resping ierarhia bisericească.

Sfânta Scriptură grăește că numai Mântuitorul Hristos este arhiereul cuvios, fără de răutate, fără pată, osebit de cei păcătoși și mai înalt decât cerurile. Totuși Legea pune ca arhieriei oameni cari au neputințe. Neputințe însă care nu se pot amesteca niciodată cu darul sfânt hărăzit de Dumnezeu. Aceste neputințe omenești n'au împiedecat pe Mântuitorul să aleagă, să cheme și să trimeată la propovăduire pe cei 12 apostoli și pe cei 70 ucenici.

Sfântul Petru, care se împotriva ca om, pătimirii, omorării și învierii Domnului — deci planului de mântuire — este înfierat cu epitetul: „Satană și sminteală“. Despre apostolul Iuda, Mântuitorul zice: „Vai însă acelui om prin care Fiul omului se vinde. Mai bine era de omul acela dacă nu se mai năștea“. Mat. XXVI. 24. În aceste două cazuri, este bine să se distingă că Dumnezeu nu blamează propria lui creatură, ci numai răutatea, care s'a produs în această creatură, prin alegere și lenevire personală. Prin urmare, atotînțeleptul și atotștiutorul nu batjocorește omul — chipul și asemănarea Lui — cu puțin mai prejos de valoarea îngerilor, din cauza legăturii lui cu trupul cel pământesc, dar mai presus de cer, de soare și de mulțimea stelelor, neînsuflețite și materiale; ci păcătoșenia diavolească, strecurată în el, prin libertatea voinței. Și atunci, dacă însuși Dumnezeu nu defaimă omul — creatura Lui — și cu atât mai vartos, alesul Lui sau „chematul cu chemare sfântă, nu după faptele noastre, ci după a sa găsim cu cale și după darul ce ne-a fost dat în Hristos Iisus, mai înainte de începutul veacurilor“. 1 Tim. 9, cu ce drept cutezi tu, rătăciturile, să umpli preotul cu păcate și să-l baijocorești, până la desființarea lui?! Cât de mult ți se potrivesc usturătoarele cuvinte: „Dumnezeu prinde pe înțelepți întru viclenia lor.“ 1 Cor. III. 19. Învinuirea preotului că e fiul pierzării este o curată viclenie: Vrei să-l

desbraci de autoritatea lui, ca s'o îmbraci tu. Dar împotriva adevărului n'ai nici o putere: Ești un apostol mincinos sau un lucrător viclean, care iei chip de apostol al lui Hristos și nu e de mirare, pentru că „însăși Satana se preface în înger al luminii.“ II Cor. XI. 13—14. Așa dar, cine urăște persoana preotului pentru anumite neputințe, lipsuri sau slăbiciuni — și pentru adevăr avem putere, fără îndoială — se înrolează în slujba Satanii, care urmărește dintru început să șteargă chipul lui Dumnezeu din om amestecînd-l cu răutatea în sine. Mântuitorul însă a deosebit în om: chipul creiat de Dumnezeu și răutatea provocată de Satana, prin consimțirea voei libere. Astfel El zice: „Să nu vă împotriviți celui ce vă face rău“ dar în pustie se împotrivesc răului în sine. Să iubești pe dușman, dar nu și dușmănia. Să binecuvintezi pe cel ce te blestemă, dar nu și blestemul. Să faci bine celui ce te urăște, dar nu și urii în sine. Să te rogi pentru cel ce te vatămă și te prigonește, dar nu și pentru vătămare și prigonire“.

Prin urmare, a urî pe preot este un păcat grav, care nu se iartă; a) pentru că „cine nu iubește pe fratele său rămâne întru moarte.“ Ep. 1 Ioan III, 14 și „oricine care urăște pe fratele său este omorîtor de oameni“ Ep. 1. Ioan III, 15 și se știe că „diavolul, dela început a fost omorîtor de oameni.“ Ev. Ioan. VIII. 44; b) pentru că „hula împotriva Duhului nu se va ierta“. Mat. XII. 31, c) pentru că Anania și Safira au mințit Duhului Sfânt și s'au învoit — ca și sectanții — să ispitească Duhul Domnului din apostoli, dar au, murit, plata păcătosului fiind moartea, F. Ap. V. 3. 5. 9; și, în sfârșit, d) pentru că cine nesocotește pe ucenicii Domnului Iisus, nesocotește pe Domnul, și cine nesocotește pe Mântuitorul nesocotește pe Tatăl din ceruri, Luca X. 16, și cel care tăgăduiește pe Tatăl și pe Fiul este Antichristul ¹⁾ I Ioan, II. 22. „pe care Domnul Iisus îl va ucide cu suflarea gurii sale și-l va nimici cu strălucirea venirii sale“, 2 Tesal. II, 8.

Biserica ortodoxă ne învață că harul împărtășit prin hirotonie nu se poate pierde niciodată iar cel ce a fost hirotonit nu mai poate pierde harul, orice ar greși, căci „validitatea tainei este independentă de calitatea morală a celui ce hirotonește și a celui ce se hirotonește“, Astfel, noi nu putem tăgădui ierarhia în sine,

1. Hristu Andruțos. Dogmatica Bis. Ort. Răsăritene, pag. 415.

pentru părțile slabe ale preoților, pentru că harul sfânt nu se vatămă prin viața lor, orice ar greși. *Este o absurditate fără drept de apel să tăgăduiești apostolia în sine, din pricina greșelilor lui Petru și Iuda, să respingi harul din pricina unui vas slab sau să nesocotești ceia ce a chemat Mântuitorul.* Dacă este un adevăr etern că El este cu ucenicii Săi în toate zilele până la sfârșitul veacului, atunci cine poate să-i stea împotriva, să-I hotărăască lui cum să meargă sau să-I zică vreodată că a săvârșit nedreptate.

Se știe că diavolul citează din Scripturi când are interes. Mat. IV. 6. Acelaș lucru îl fac adventiștii, când citează din 2 Tesal. II. 3—4, ca să amăgească pe oamenii simpli că preotul este un om al nelegiurii sau un fiu al pierzării. Cine cercetează contextul și paralelismul scripturistic însă, constată că aci este vorba de un om, care vine la sfârșitul veacului, născut din fără de lege, în care sălășluește toată lucrarea și puterea Sataniei. Acesta ia chipul sfințeniei, persecută Biserica lui Dumnezeu și smintește pe

mulți cu semne și minuni mincinoase. Iar Iisus spunea Iudeilor: „Eu am venit în numele Tatălui meu și nu mă primiți. De va veni altul în numele său, pe acela îl veți primi“. Ev. Ioan V. 43. Prin urmare, oricine constată că acesta „omul păcatului, fiul pierzării, protivnicul sau cel fără de lege“, nu este preotul ortodox, ci Antichristul. Sfântul Petru se leapădă cu jurământ de Domnul, dar prin plâns cu amar și înțreită mărturisire a iubirii față de El este pus din nou păstor de suflete. Deci ținuta Mântuitorului față de greșiți este iertarea și îndreptarea lor. Iuda zice din gură că a greșit, dar nu plânge, ci impus de Satana se spânzură. De aceea, cine nu vrea să se căiască este aspru pedepsit. Atențiune! Rătăcitură, care îndrăznește să schimbe orânduiala dumnezeiască a ierarhiei bisericești în una pur lumească, spre a o înlătura ca pe o haină învechită, se luptă cu Dumnezeu și sfârșitul este: vai și amar. Căci defăimătorii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu. I. Cor. IV, 10.

Pr. MIHAIL S. STĂNESCU
T. Măgurele

DECIZII CONTRA SECTELOR

Anarhica propagandă a sectelor a dat de gândit tuturor celor ce au trecut la conducerea Ministerului Cultelor, odată cu înființarea lui. Primul regulament ce s'a dat pentru reglementarea funcționării sectelor religioase, a fost un regulament care nu reglementa nimic fiindcă nu sesizase în ce constă anarhia acestor secte și nu dă nici o sancțiune.

Prima decizie, care aducea într'adevăr în această chestiune o rațională reglementare, a fost decizia dată de d-l Ministru Iamandi, în timp ce secretar al ministerului era pr. P. Partenie. Importanța unei asemenea decizii nu consta în faptul că interzicea anumite secte ca: inochentiști, studenți în bibliie, etc., ci pentru că urmărea punerea în ordine a propagandei și funcționării sectelor autorizate.

Pericolul nu vine atât dela sectele interzise care prin agresivitatea și extremismul lor nu dobândesc ușor adepți, ci vine dela sectele autorizate, care expun o doctrină în aparență nevinovată, lucrează în realitate în ascuns, cu metode și doctrine tot așa de periculoase ca și a celorlalte secte interzise.

Decizia d-lui Ministru V. Iamandi, deși bine concepută, nu a fost aplicată. I s'a dat termen de aplicare 6 luni. S'au prelungit la infinit aceste termene, ajungând să nu dea nimic în ceia ce se așteptase mai mult dela ea: raționala funcționare a caselor de adunare și dreptul de a predica.

P. S. Episcop Colan a găsit de bine să dea și P. S. Sa ca Ministru al Cultelor o decizie care a avut un început de aplicare, cu rezultate foarte bune. Dispoziții date de Poliția generală din ordinul Președenției Consiliului de Miniștri, au anulat această decizie în partea ei, cea bună — iar aplicarea ei a căzut în desuetudine.

Ultima decizie a d-lui Ministru N. Zigre cu Nr. 31.999 | 1939, aduce și ea aceeași bună intenție de a pune ordine în această nenorocită chestiune, deși prin scăderea numărului la 50 de membri pentru a avea drept la o casă de adunare (art. 7), această decizie pare prea largă, prea îngăduitoare față de sectele autorizate.

Celelalte decizii cereau 50 de familii.

Când bisericii ortodoxe ca să aibă o parohie i se cere 200 de familii, de ce pentru o casă de adunare să se ceară numai 50 membri? Cu ridicarea unei case de adunare, se constituie o comunitate oficială sectantă într'o comună. La numai 50 de membri ea nu mai are rostul unui local unde aderenții să-și facă rugăciunile ci e un centru de prozelitism, un club sectant, cu rostul bine definit de a câștiga noi aderenți.

Când prozelitismul e oprit, creierea unei case de adunare la 50 de membri — nu e utilă.

În această decizie, ne-a lovit însă mai ales faptul că la art. 7 stă următorul aliniat:

„Sunt dispensate de condițiunea numărului credincioșilor și a distanței, casele de rugăciuni în ființă și în funcție la 14 Iunie 1938“. Asemenea recunoaștere și pentru predicatorii ce au funcționat.

Trebue să mărturisim că acest aliniat anulează complet decizia în ceia ce avea ea mai bun, în ceia ce trebuia să pună ea rândulă.

De ce data de 18 Iunie 1938 să consfințească, ca legal tot ce au lucrat sectele pe terenul propagandei? Cum vremea ce trece asupra unei lucrări recunoscută ca nelegală prin însăși încercările de a reglementa, să poată să-i dea autoritate și să o consfințească?

De 20 de ani se dau decizii și instrucțiuni pentru a îngădui o stare de propagandă ilegală. Fără nici un rezultat, căci nu s'a aplicat niciuna.

Aceasta în detrimentul autorității suverane a Statului nostru care în lupta ce s'a dat s'a dovedit că nu statul român a fost cel mai tare.

De ce să poată funcționa legal pe baza acestei decizii, o casă de adunare ce a

funcționat până în Iunie 1938 într'o comună în care adepții adventiști sunt 2—3. Care este rolul acestei case acolo, dacă nu de prozelitism. Că a funcționat nelegal înainte de apariția deciziei, i se conferă astăzi acest drept?

Pentruca decizia dată să poată fi folosită de statului român, credem că este de imperioasă nevoie ca aliniatul de care am vorbit mai sus să fie îndepărtat, rămânând ca decizia să se aplice integral, la situația existentă lămurind și punând în ordine trecutul și supraveghind viitorul.

Nimeni nu poate pretinde ca să consfințești o ilegalitate prin faptul că a „existat“.

Noua decizie, îndepărtat fiind acel aliniat restabilind numărul de 50 familii necesare pentru deschiderea unei case de adunare aplicată integral, ar aduce în parte o reglementare a acestor secte autorizate, periculoase și streine de neam ca și cele neautorizate

Viitorul, nu prea îndepărtat, ne va da dreptate.

Protopop, Pr. METODIE POPESCU
Turnu-Măgurele

CREȘTINUL DESĂVÂRȘIT DIN OPERA SF. GRIGORIE TEOLOGUL

După părerea mea, e lămurit, creștinul desăvârșit este asemenea filosofului.

El dobândește semne prin suferințele lui, suferințele îi dau material pentru poeme și în nenorociri se laudă. Nici nu se mândrește când e fericit, nici nu se lasă înfrânt de nenorociri; dar, acelaș, nerămânând totdeauna în aceeaș stare, se află și mai încercat, ca aurul în cuptor.

Insă să observăm astfel: este de neam nobil? În locul sângelui său nobil el arată caracterul său cel bun, încât el dobândește renume din două părți: și când i se caută spița neamului și când este cercetat (personal).

Este de condiție joasă în ce privește statuie și argila? (Cu toate că o argilă se deosebește cam mult de alta). El va pune în loc noblețea cugetării sale și pe aceea pe care fiecare om și-o făurește spre rău sau spre bine. Insă pe cea falșă, oricât de mult s'ar răspândi sau s'ar scrie despre ea, o va disprețui ca nevrednică de nimic și ca pe un lucru fals. Căci orice origine este întreită. Pe de o parte începe de sus: în privința aceasta toți suntem de viță nobilă, deopotrivă, fiindcă am fost făcuți după chipul lui Dumnezeu. Pe de altă parte vine dela trup: nu știi dacă cineva ar putea fi nobil după această origine, care se întemeiază pe ruină. Pe de altă parte se recunoaște după răutate sau după virtute: din această ori-

gine primim mai mult sau mai puțin — după părerea mea — atât cât îi păstrăm sau îi alterăm imaginea divină. Noblețea aceasta o va iubi cel cu adevărat înțelept și filosof. Căci a patra origine, cea din documente și decrete, atunci voi socoti-o demnă de renume, când voi admite și frumusețea din afară și când mă voi teme că mai-muța ar putea fi leu cu autoritate.

Este tânăr? El va lucra bărbătește împotriva patimilor și această bucurie va avea dela tinerețe de a nu îndura patimile tinereții, ci de a arăta înțelepciune bătrânească în trup în culmea puterii sale. Și se va bucura de biruință mai mult decât cei încununați la jocurile olimpice. Căci el va câștiga, în teatrul public, o biruință pe întreaga lume, o biruință care nu se cumpără cu bani.

Se îndreaptă către bătrânețe? Dar el nu va îmbătrâni și în suflet va primi despărțirea ca un termen necesar al liberării. De bună voie va merge spre sfârșitul vieții, unde nu este tânăr nici bătrân, ci toți sunt desăvârșiți în vârsta duhovnicească.

A primit grație dela soartă? Va străluci frumusețea pentru frumusețe, cea a sufletului pentru cea a trupului. S'a veștejit floarea cea nepătată? Se întoarce în sine însuși și nu se privește. Este urît în afară? Dar este fericit înzestrat înlăuntru, după cum un trandafir înflorit nu are mirosul cel mai plăcut într'un caliciu înflorit și ne-

1. Nu-i ridică lumea statuii.

mirositor. „Este frumos între fiii oamenilor?“ ¹⁾ Nici nu dă prilej să i se privească partea din afară, îndreptând pe privitor către omul dinlăuntru.

Este sănătos? El va întrebuița sănătatea pentru tot ceea ce este mai bun. Va fi liniștit, va lăsa cu cuvântul său, va vorbi sincer, va fi veghetor, va face metanii la pământ, va posti, va slăbi trupul, va contempla cele pământești și cele cerești, se va îngriji de moarte cu tot zelul.

Va fi bolnav? Va lupta. Iar dacă este învins, va birui prin faptul că va ajunge să nu mai lupte.

Este bogat? Va cugeta la pierderea averii. Ca administrator al bunurilor altora, va da celui lipsit din averea sa, pentru ca acela să se simtă fericit când primește și el însuși să se apropie de Dumnezeu, *neavând nimic în afară de Cruce* și de trupul său.

Este sărac? *Se va îmbogăți în Dumnezeu* și în disprețuirea bogățiilor, ca unii cari totdeauna câștigă, însă totdeauna sunt săraci, din cauză că le trebuie mai mult și beau pentru ca și mai mult să înseteze. Li este foame? Se va hrăni împreună cu păsările, care trăiesc fără să samene și fără să are; va trăi cu Ilie la Sarepta: „untul de lemn din vas nu va scădea și făina din oală nu se va împuțina“ ²⁾. Acela va isvorî totdeauna, iar aceasta va fi din belșug, pentru ca văduva primitoare de oaspeți să fie onorată și să hrănească pe cel ce o hrănește. Va înseta? Isvoarele și râurile îi voi da să bea o băutură care nu îmbată și nu se măsoară. Chiar dacă toate i-ar lipsi, din cauza uscăciunii, el se va adăpa, poate, din trecut. Va suferi de frig? Și Pavel a suferit. Dar pentru un timp mai lung? Există și un vestmînt de piatră. Să creadă ce-i spune Iov, care zice: „Din cauză că ei nu au înveliș, și-au făcut adăpost în stîncă“ ³⁾.

Cercetează și lucrurile mai desăvârșite: Va fi insultat? Va învinge prin faptul de a nu insulta

la fel. Va fi persecutat? Va îndura. Va fi blestemat? Se va ruga. Va fi calomniat? Se va ruga. Va fi lovit peste obraz drept? Va oferi și pe celalt; dacă ar avea un al treilea obraz, și pe acela l-ar oferi, pentru ca mai mult să învețe pe cel ce-l lovește să aibă răbdare, învățându-l prin faptă ceea ce nu putea să-l învețe prin cuvânt. Va fi batjocorit? Și Hristos a fost batjocorit. Va fi onorat prin părtașia suferinței prin El. Și dacă va auzi zicându-i-se Samaritan, și dacă va fi învinuit că are demon, cu Dumnezeu le va primi pe toate. Chiar dacă suferă mult, încă *multe îi vor lipsi*: oțetul, fierrea, cununa de spini, sceptrul de trestie, hlamida mohorită, crucea, cuiele, tâlharii răstigniți împreună cu el, trecătorii batjocoritori. *Căci trebuie să aibă cu sine mai mult pe Dumnezeu*, pentru ca mai mult să suferă a fi batjocorit.

Nimic nu este mai de nepătruns decât filosofia, nimic mai de neînvinș. Toate se vor libera mai înainte decât înțeleptul. „Măgarul sălbatic este în pustiu — zice Iov — este slobod și liber disprețuind gloatele orașului și neauzind dojana stăpânului. Bivolul sălbatic este un animal liber. Va voi să-ți slujească? Il vei lega la iesle? Va fi pus la jug“ ⁴⁾.

Când înțeleptul părăsește toate cele de pe pământ, își făurește aripi ca ale vulturului, se întoarce la casa Celui ce l-a creat, își ia sborul către Dumnezeu. Să spun ce este mai principal? Aceștia doi sunt de neînvinș: Dumnezeu și îngerul. Și în al treilea rând înțeleptul: nematerial în trup material, nemărginit în trup, fiindcă cerească pe pământ, în suferințe nu suferă. Este inferior în toate, în afară de cugetarea înaltă, biruiește pe cei ce cred să se fac stăpâni peste dânsul.

Trad. din grecește de I. VEGA
stud. în teologie—Bleici-Argeș

1. Ps. XLIV, 3.

2. C. III Regi, XVII, 17.

3. C. Iov, XXIV, 8.

4. „ „ XXIX, 5-10.

C R O N I C A I N T E R N A

DIN ACTIVITATEA CERCURILOR PASTORALE

În cadrul unei impunătoare manifestațiuni religioase, cercul pastoral „Peret“, condus de pâr. Floru Ionescu-Peret, și-a desfășurat programul fixat pentru a doua ședință, în parohia Albești, în ziua de 15 Octombrie c.

La ora 9 dim. s'a început oficierea Sf. Liturghii, în sobor, răspunsurile fiind date de corul cântăreților din cerc, după care pr. Dragomir Petrescu-Nenciulești a predicat făcând explicarea evangheliei zilei.

În asistența tuturor creștinilor adunați la sfânta slujbă și a femeilor văduve de războiu s'a oficiat un parastas pentru cei morți în războiul de întregire. Pâr. Fl. Ionescu în câteva cuvinte a scos în evidență jertfa acestora și importanța zilei.

Ședința intimă s'a ținut în localul școalei primare, unde pr. Ilie Popa-Peret a făcut predarea lecției „Rugăciunea Domnească“ la cl. III. La ora 2 p. m, tot în localul școalei primare, a urmat ședința publică, deschisă prin cântarea Trăiască Regele, executată de întreaga asistență.

Pâr. Cristea Popescu-Plosca, fiind ascultat de câteva sute de creștini, a vorbit despre: „Sărbătorile creștine și respectul ce li se cuvine“.

P. C. Protopop N. Marinescu, al Circ.

II Teleorman, care a luat parte la această ședință, într'o cuvântare ocazională a arătat importanța ce o au conferințele pastorale pentru popor, scoțând în evidență munca depusă de c. preoți pe acest teren și a dat creștinilor însemnate îndrumări în legătură cu nevoile sociale la ordinea zilei.

P. C. Sa a înfierat gestul mișelesc săvârșit asupra def. Armand Călinescu, fost prim sfetnic al M. S. REGELUI, acum câteva săptămâni și a sfătuit poporul a nu mai pleca urechea la cei ce seamănă vrajbă între frați.

Serbarea s'a terminat prin cântarea rugăciuni: „Tatăl nostru“ de către întreaga asistență.

P. C. Protopop N. Marinescu, însoțit de toate autoritățile comunale, a vizitat apoi primăria comunei, al cărei local a fost ridicat în ultimul timp prin stăruința primarului Tache B. Șerban, notarului Fl. Calotă și cu concursul tuturor celorlalte autorități comunale. P. C. Sa s'a declarat mulțumit de armonia ce există între autoritățile comunale de aici.

Remarcăm, cu multă bucurie, că toate localurile publice: Biserica, școală și primărie sunt curat și frumos întreținute.

SFINȚIREA BISERICII DIN BURIAȘ ILFOV

În apropiere de Scroviște, este un grup de o sută și ceva de familii ale satului Buriăș, la care s'a alăturat de curând alt grup, tot așa de mic de familii, din satul Satu-nou, fomând o nouă parohie. Formarea parohiei a fost determinată de zidirea bisericii în satul Buriăș. Istoria acestei biserici este istoria străduințelor unui mănunchi de oameni cu credință și dragoste față de cele sfinte din Buriăș în frunte cu fostul lor învățător d. Ștefan Stănescu, azi subvizor școlar. Străduințele lor au fost atât de însuflețite, încât nu puteau să fie încununat decât de biruință. După cum a mărturisit d. Stănescu, au pornit să zidească biserica cu 32 mii de lei, spunând protopopului de atunci, regretatului pr. Popian, că au 200 mii. Când le-a venit ideea zidirii unei biserici n'aveau nici loc și nici bani. Gândului

bun însă Dumnezeu ajută să fie înfăptuit, dar trebuie îmbrăcat în credință și răbdare.

Biserica așa cum este astăzi, frumoasă la înfățișare, zidită solid, pictată bine, înzestrată cu toate cele trebuitoare, a costat vreo 800.000 lei; bani mulți când te gândești că lucrarea a început cu 32.000 lei. Temelia acestei sume a fost pusă din banii adunați din sat, apoi din coletele publice, vreo 166.000 lei. Cei mai mulți au fost dați de către Prefectura județului Ilfov, prin largă înțelegere a foștilor și actualului prefect, începând cu d. Col. Solacolu, d. Popescu Zorica, d. Gen. Dombrovski și d. Colonel Nanu.

Împrejurările au făcut ca deodată cu terminarea bisericii să se perfecteze și formele pentru organizarea filialelor Buriăș și Satul nou, în parohia Buriăș, dându-li-se și un preot, în per-

soana pr. S. Stoica, legat sufletește și prin obârșie de aceste locuri, încât prin râvna și dragostea ce o arată, va lucra cu succes la zidirea sufletească a enoriașilor săi, intru ridicarea bisericii celei vii, alături de biserica de zid.

Târnosirea bisericii s'a săvârșit de către P. Sf. Sa Arhiereul Emilian Târgovișteanul, ca delegat al I. P. Sf. Patrarh Nicodim, în ziua de Duminică, 15 Octombrie 1939.

La slujba de sfințire și la Sf. Liturghie, a fost ajutat de un sobor de preoți în frunte cu Protopopul Octavian Mureșanu, pr. Badea Popescu, președintele cercului pastoral Buftea, și preoții: N. Tănăsescu, A. Rădulescu, Leonida Patrichi, V. Daneș, I. Corpaci, C. Antonescu, Ioan S. Stoica și ierodiaconul Silvan Munteanu dela Catedrala Sf. Mitropolii. Răspunsurile la strană au fost date de către cântăreții cercului.

Curtea bisericii și mai apoi biserica a fost plină de credincioși din parohie și satele din jur. Vremea frumoasă a împodobit cu strălucire de soare partea de slujbă făcută afară.

După terminarea Sf. Liturghii, P. Sf. Arhiereu Emilian talmăcind pilda semănătorului din evanghelia Duminicii, a dat ascultătorilor un folositor mănunchi de învățătură creștinești, predicate limpede și pe înțelesul tuturor. În a doua parte a cuvântării, P. Sf. Sa a adus mulțumiri tuturor celor ce au lucrat cu îndemnul, cu cuvântul și cu fapta la ridicarea acestui lăcaș sfânt de rugăciune. Preotului i-a legat de suflet obligația de a îngriji biserica și a o face vie prin

munca sa pastorală.

P. C. Sa, protopopul Oct. Mureșan a făcut introducerea în Parohie a noului preot, dându-i convenitele sfaturi în noua slujbă ce i se încredințează. Vorbind în numele d-lui rezident regal prof. Gh. Alexianu și a d-lui prefect Col. Nanu, cari fiind la altă solemnitate au fost împiedicați să ia parte, și aici, aduce salutul lor și exprimarea bucuriei că s'a mai dat destinației o nouă cetate spirituală.

P. C. S. pr. Badea Popescu cetește cartea de preoție și duhovnicie dată noului preot.

C. Sa pr. S. Stoica, vădit emoționat, mulțumește că a fost învrednicit să între oficial în slujba de preot și duhovnic chiar în ziua sfințirii bisericii, săvârșită de către P. Sf. Sa Arhiereu Emilian, care l-a și hirotonit. Promite solemn că-și va îndeplini cu credință, dragoste și devotament, slujba ce i s'a încredințat.

Poporul a întins în curtea bisericii mese de oameni pentru toți. P. Sf. Sa soborul de preoți și cei câțiva intelectuali au luat masa comună servită la școala primară. Aici s'au rostit cuvântări de omagiere a M. Sale Regelui, a I. P. Sf. Patriarh Nicodim, a P. Sf. Arhiereu Emilian.

D. St. Stănescu a făcut o dare de seamă a lucrărilor bisericii. Pentru truda depusă P. Sf. Sa Arhiereu Emilian i-a mulțumit și l-a elogiat.

Bunul Dumnezeu să ajute ca noua parohie Buriăș să sporească și să se întărească spre slava bisericii noastre și întărirea credinței poporului nostru drept credincios.

E.

S'A STINS DIN VIAȚĂ UN PREOT

Joi, 21 Septembrie a. c., pela orele 11—12 noaptea, se stingea din viață, în clinica spitalului Boldescu din Ploești, cel ce-a fost *preotul Dumitru I. Dumitru*, dela parohia Parepa-Prahova.

Sfâșietor!... Deosebit de sfâșietor!... Și nu ca la oricare caz de moarte, dacă avem în vedere felul cum s'a sfârșit, timpul de vârstă când s'a sfârșit și situația de lipsă totală a celor rămași în urma sfârșitului său.

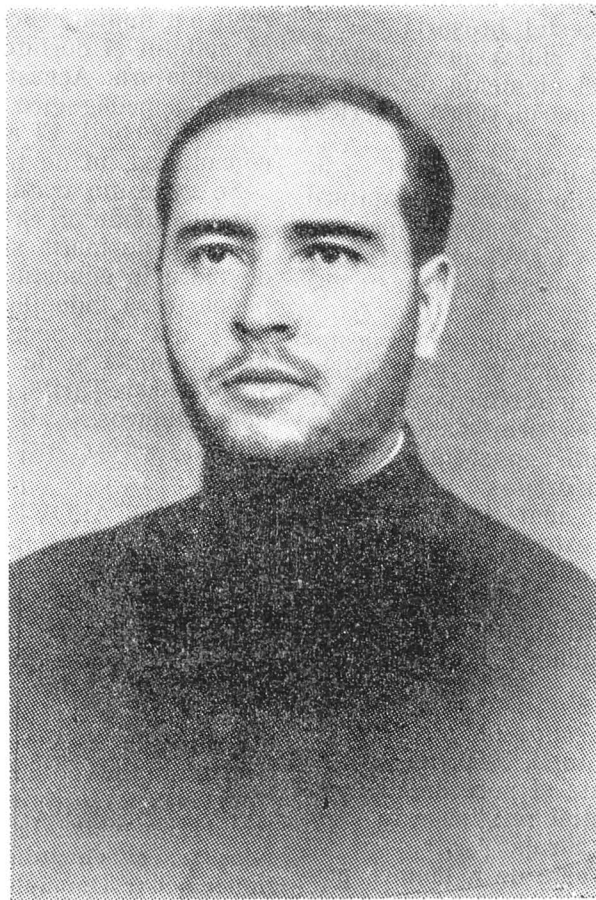
O boală nemiloasă, enigmatică și înșelătoare — se inflamase la un picior în jurul genunchiului, față de care doctorul opinase că ar fi o criză de natură reumatică — l-a răpus într'un scurt răstimp de nouă zile. Dus la spital, și-a dat obștescul sfârșit, fără să poată spune nimic altceva, decât doar îngânând fragmente izolate de rugăciuni, ca cea înțeleasă de asistenți: „Acum slobozește, Doamne, pe robul Tău!“. De observat, că atât de periculoasă i-a fost boala, încât în ultimul grad de evoluție, nu i s'a mai putut face nimic, deoarece după spusa medicilor, totul ar fi fost zadarnic, urmând ca după câteva clipe, spasmul morții să-l și cuprindă, ceea ce s'a și întâmplat. Numai o transfuzie de sânge, ca o supremă și ultimă încercare, i s'a mai administrat, dar fără rezultat. Deși zăcerea la început părea relativ ușoară,

totuși parcă va fi avut semn de sfârșit, de vreme ce tuturor, celor cari-l vizitau, le spune îngândurat: „Mi-e frică să nu mor!“ . Atât vorbea și încolo a stat tot timpul cufundat într'o adâncă tăcere. S'a întâmplat aidoma cu el, ceea ce menționează Sf. Scriptură: „Și a căzut la pat și a înțeles că i se apropie moartea“. (I Macabei I, 6).

Deși poetul zice undeva, că: „Tot una e dac'ai murit, flăcău sau moș îngârbovit“, totuși în atare caz, parcă nu-i tot una. Că moare la vârsta numai de 30 de ani fără două luni și abia după 4 ani de preoție fără o lună. Se născuse în anul 1909, luna Noembrie, ziua 24, în satul Tomșani-Prahova, din părinți țărani, de cea mai neaoșă viță românească. După terminarea cursului primar, se îndreptase cu multă nevoie către Seminarul „Central“ din București, în toamna anului 1922 și și-a luat cu succes diploma de absolvire în Iunie 1930. De aci trecuse la Facultatea de Teologie din acelaș oraș, unde după patru ani de studiu asiduu își luase licența cu mențiunea „magna cum laude“. În Noembrie 1935 fusese preoțit pe seama bisericii cu hramul „Schimbarea la față“ din comuna Parepa, unde l-a și surprins moartea. Pe toți ne ajunge moartea, nu-i vorba, dar pe el, parcă, prea l-a surprins în adevăr ca un fur, în

vârsta cea mai bărbătească, în depline puteri de muncă și în îndeplinirea celui mai activ apostolat, când putea fi de folos Bisericii și Neamului. Reușise, ca în scurtul timp de preoție, să transforme parohia după cel mai fidel exemplu al pastorației active. A fost întocmai ca acel iconom credincios și cuminte, pe care, viind Domnul său, l-a aflat la datorie: „Cine este, oare, sluga credincioasă și cuminte, pe care a pus-o Stăpânul peste slugăria sa, ca să le dea mâncare la timp? Fericită este sluga aceea, pe care, viind Domnul său, îl va afla făcând așa“. (Matei XXIV 45, 46).

El s'a dus pe căra-rea, de pe care nici un muritor nu se mai întoarce. Dar tragedia este că lasă în urmă fără nici-un sprijin o soție văduvă și-un copilăș orfan. Fiind la începutul misiunii, nu își putuse îngheba o gospodărie, care să asigure existența materială a urmașilor. Sunt sigur, că dacă vr'un sentiment de domeniul vremelnicei îl va fi torturat încă cu tărie până în clipa morții, cu precădere va fi fost acesta al situației disperate, în care-și lăsa soția și copilășul. Așa se explică poate și tăcerea—masiva tăcere—în care se cufundase în ultimul răstimp al boalei. Și de ce-ar mai fi implorat ajutorul altora? Cine poate înlocui vr'odată o inimă de soț și de tată? Deacea nici n'a mai înțeles să-i încredințeze pe ei cui-

† Preotul Dumitru I. Dumitru

va dintre oameni, ci i-a încredințat lui Dumnezeu, ca și Sf. Pavel odinioară pe preoții din Efes: „Și acum vă încredințez pe voi lui Dumnezeu“. (Fapte XX, 32).

Și Dumnezeu va îndupleca, credem, mereu inimile de oameni să ajute cu milostenia, pe cei, pe cari, cine-i îngrijea până acum „a pus capul la pământ și fața la răsărit“. Va avea Dumnezeu grijă, cum de altfel prima proba s'a și văzut chiar la înmormântarea, care s'a făcut în ziua de 24 Septembrie la cimitirul din satul natal Tomșani, când P. C. Protopop V. Pop, al

Circ. III Prahova, pe lângă o nimerită cuvântare de mângâiere, a mai înmănat soției și ajutorul de 8.000 lei!).

Cu ocazia tristei petreceri la locul de veci întreaga asistență a încercat pe deplin și ca niciodată, ce va să zică sentimentul nimicniciei omenești. Mai mult ca oricând cei prezenți au fost pătrunși de adevărul propovedit de psalmist: „Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului, așa va înflori“. Poate și pentru faptul, că la mulți le-a fost coleg de școală, coleg de preoție sau de copilărie, rudă sau prieten nedespărțit. Poate. Dar având în vedere considerațiunile înșirate mai sus, nu cred să fie inimă omenească, care să nu se înduioșeze și să nu lăcrămeze. Da, să lăcrămăm! Că a căzut ca un stejar falnic, luptând cu furtuna pe o-

rizontul negru al vieții și ca un șoim în sborul ce și-l luase spre înălțimi nebănuite. Să lăcrămăm, că toamna a venit pe lume, toamna s'a dus din lume, când toamna vieții sale încă nici nu sosise.

Dumnezeu să-l odihnească în pace, iar pe noi să ne miluiască! Veșnică să-i fie amintirea!

Preotul ILIE DUMITRU
Verbița-Prahova.

1. În Protopopiatul III Prahova, există înființat din inițiativa P. C. Protopop Vincențiu Pop și prin consimțământul C. preoților respectivi, un fond ajutor de înmormântare, ce se distribuie familiei indoliante, după fiecare caz de deces de preot. Fondul provine din daniile C. Preoți ai Protoieriei respective.

CĂRȚI

Cercul „Ia și citește“ : *Frământări*, nr. 28-30.

Intemeiat pe credința că față de literatura otrăvitoare de suflete, trebuie opusă literatura cea sănătoasă, cercul „Ia și citește“ continuă să dea la lumină broșuri mici, efține și cu cuprins religios moral. Numărul 28-30 din colecția aceasta este intitulat „Frământări, în care se expun multe chestiuni sociale de mare însemnătate, rezolvată prin viața trăită a personajilor, pe temeiul învățurii Sf. Evanghelii. Iată care sunt, în linii largi, adevărurile ce se desprind din citirea acestei broșuri :

1. Un sat nu se poate ridica decât numai prin conlucrarea celor trei elemente de seamă : preotul, învățătorul și primarul, adică, Biserica, școala și administrația ;

3. Comunismul și toate doctrinele ce i se aseamănă sunt potrivnice nu numai învățurii Sf. Scripturi, dar chiar vieții pământești pe care vor oamenii s'o trăiască, căci toate aceste doctrine sunt potrivnice firii noastre omenești, așa cum ne-a dat-o Dumnezeu ;

3. Preotul în urmărirea înaltului său apostolat evanghelic, are de dus o luptă grea. Misiunea sa cere jertfă ; dar cu răbdare, stăpânire de sine, muncă și mai ales prin viața curată, va birui câștigând inimile poporenilor săi și ajungând să fie primit cu dragoste și ajutat de ei și din punct de vedere material.

Broșura „Frământări“ este o lucrare minunată pentru propaganda religios-morală, isvorită dintr'o înaltă înțelegere și dintr'o deosebită râvnă pentru învierea vieții duhovnicești, — pentru care lucru o recomandăm călduros

* * *

PR. GH. PASCHIA : *Hristos în strajă*. Edit. Cartea Românească, București, 1939, lei 40.

O lucrare de actualitate și necesară cunoașterii și dezvoltării educației religioase în vigoarea Instituției Regale, „Straja Țării“.

Scopul acestei lucrări este de a lămurii asupra felului cum trebuie să se facă educația religioasă-morală în organizația Străjeriei, de către preoți și ceilalți membri ai Corpului didactic.

Părintele autor împarte lucrarea în două părți : În prima parte se străduiește ca prin șapte capitole cu titluri destul de sugestive, să prezinte Instituția Străjeriei în lumina adevărurilor și principiilor sănătoase ale ei, atât din punct de vedere național, cât și religios moral. În acelaș timp se străduiește să arate marele rol ce-l are Străjeria, pentru îndrumarea tineretului român pe cărările luminoase ale idealului evanghelic. Cu o serie de argumente desprinse din cuvântările ținute tineretului străjeresc de către Înșăși Majestatea Sa Regele, Marele Străjer, precum și de un grup de distinse personalități dela conducerea Străjii Țării, sprijină și întărește afirmațiile făcute.

Mai departe autorul insistă asupra metodei de lucru duhovnicesc ce trebuie să se desfășoare

în școală și în afară de școală, arătând că Straja Țării sprijină în mod vadit, răspândirea și dezvoltarea învățurii creștine.

În partea II-a, părintele Paschia pune la îndemâna preoților și membrilor corpului didactic o serie de texte biblice pe care le talmăcește pe înțelesul copiilor. Subiectele desprinse din textele biblice sunt bine alese și dezvoltate pe scurt, pe înțelesul tuturor.

Este lucru știut că literatura religioasă pentru copii și tineret este un lucru foarte gingaș. Aici nu încap improvizație. Copiilor nu le poate vorbi și nu poate scri pentru ei cu succes decât cineva care-i iubește, și iubindu-i, le urmărește cu multă delicatețe viața, ca să le cunoască sufletul și dorințele. Copilul nu este un om în miniatură. Aceasta a fost o mare eroare psihologică pedagogică și metodică a trecutului. Copilul e copil. El are sufletul lui, visurile lui, capacitatea lui de trăire.

Se vede din tratarea subiectelor propuse de susnumitul autor că în elanul său de a servi o idee așa de înaltă și de a împlini un gol așa de mare în educația tineretului, reușește în bună parte să îndeplinească condițiunile unei lucrări atât de necesare. Susnumita lucrare a fost aprobată și de I. P. S. Patriarh precum și de „Straja Țării“, pentru aceasta o și recomandăm călduros.

CONSILIER

* * *

AL. LASCAROV-MOLDOVANU : *Viețile Sfinților*, vol. V. Editura Cugetarea. București 1939.

Anunțăm cu multă bucurie cititorilor noștri, iubitori de carte bună, apariția de sub teascurile tipografiei „Cugetarea“, a volumului al cincilea din viețile sfinților, semnate de scriitorul duișiei, și al iubirii creștine, d. Al. Lascarov-Moldovanu, inspector general în Serviciul Social. Pentru a cincea oară d-sa reușește să ofere cititorilor intr'o admirabilă prezentare literară și curată limbă românească cu mireasmă de cazanie, al 5-lea volum din minunatele trăiri duhovnicești ale cuviosilor, și necuprinsele de minte pătimiri ale mucenicilor Domnului.

Credincioșii noștri întotdeauna au fost pătrunși de sfințenia vieții cuviosilor sfinți și mucenicilor, și oridecâte ori au auzia citindu-se pătimirile sfinților mucenici se turbura întreaga lor ființă, începând cu măestrile sinaxare și sfârșind cu osteneala unui credincios creștin din jud. Dâmbov.ța.

Cum însă multe din cuvintele și expresiunile textelor de până în prezent nu se mai acomodau cu vremile pe care le trăim, meritul de a ni le prezenta într'o perfectă limbă literară îi revine d-lui Al. Lascarov-Moldovanu, care îmbogățește astfel literatura religioasă cu încă o lucrare necesară și plină de miez creștin.

Le așteptăm și pe celelalte volume, așa cum așteptăm nerăbdători și apariția noiei d-sale lucrări : „Alte flori creștine“, pe care ne-a promis-o în curând, și care va fi tot așa de minunată ca și buchetul de flori oferit acum câtva timp.

I. D. LECCA